

سہ رشتہ تا یومہ لہ رزہ یک
بہ ہمارے ربوبی اسلامی

دانی
دائے عدا

منشأ إقرأ الثقافة

محرم - ۱۴۲۵ هـ

www.iqra.ahlamontada.com

لتحميل انواع الكتب راجع: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النَّقَافِي)

يبراي داتلود كتابهاي مختلف مراجعه: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النَّقَافِي)

بؤدبمزانندی جزوها کتیب: سردانی: (مُنْتَدَى إِقْرَأِ النَّقَافِي)

www.iqra.ahlamontada.com

www.iqra.ahlamontada.com

للکتاب (کوردی ، عربی ، فارسی)

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ومن آياته أن خلق لكم من أنفسكم أزواجاً لتسكنوا اليها وجعل بينكم مودة ورحمة﴾

سوڤاس

**سوڤاس بۆ نه و برايانه ي که هاوکاري يان کردوم
خوای که وره پاداشتي خير يان بداته وه**

پیشکەش

- ۱- ئەوانەى خۇيان بە پيشەموا دادەننن و ئەيانەوى ئاينى ئىسلام بکەنە پىئى ژيانيان.
- ۲- بۇ ئەو زانا موسولمانانە ھەست بە ميللەتى خۇيان ئەکەن و ئەيانەوى لە شوئىنى خۇيان چارەسەر بۇ گىروگرفت دابننن . بەتايبەتى گىروگرفتى بنەرەتى کۆمەل کە ئافرەتە .
- ۳- بۇ ئەوانەى بە زمان دانيان ئاوە بەوەى زۆر ژنە سوننەتە و چارەسەرى گىروگرفتى ئەمبۆى ژن زۆرىە ، دەکات کە دەگاتە خۇيان لە ژننیک زياتريان نیه و ئەگەر چەند ئافرەتیش خۇيان پيشکەشى بکەن ژن ناھينى و خوشيان بە تاوانبار نازنى .
- ۴- بۇ ھەموو پياويک کە ئاينەکەى ئىسلامە و پەرورەدى ئىسلامە بەلام دژى زۆر ژنەىە و لای وایە کارەکەى راستە ، نازانى تاوانبارە . ئەبى ھەموو پياويک ھاندەر بى بۇ زۆر ژنە لە ھەر ئاستیک داييت .
- ۵- بۇ ئەو خوشکانەى ماونەتەوہ و شەرم ئەکەن (لەبەر زۆرى پىروپاگەندەى دژ بە زۆر ژنە) ناتوانن پای خۇيان بەدەن کە بەراستى پيشيان خوشە شوو بە پياوى بە ژن بکەن .
- ۶- بۇ زۆرىەى ئافرەتانى بى پياو و بيوەژن کە بەبى ئەوەى بزانن خۇيان کردوہتە قوربانى ئەو چەند ئافرەتەى پياويان ھەيە و ھەست بەبى پياوہکان ناکەن و پىروپاگەندە دژى زۆر ژنە بلأودەکەنەوہ .
- ۷- بۇ ئەو کچانەى بى پياو و سەرەخو ئەژين و ژيانى پى خوشە و نازانن بە ھاوسەريوون نيوەى ئاينە .
- ۸- بۇ ھەموو نەزانەکان کە واتیدەگەن تاوانبار دەبن گەر بە پياويکی بەژن بلنن ژن بەينە یاخود پۆلنیکيان ھەبيت لەو بارەيەوہ .

پیشہ کی

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله نحمده و نستعينه و نستغفره و نعوذ به من شرور انفسنا و من سيئات اعمالنا ، من يهده الله فلا مضل له و من يضلل فلا هادي له . واشهد ان لا اله الا الله وحده لا شريك له، هو الذي ارسل رسوله بالهدى و دين الحق ليظهره على الدين كله، واشهد ان محمداً عبده و رسوله (ﷺ).

خوای گہورہ (ﷺ) له قورئانی پیروزدا نه فرموی :-

بسم الله الرحمن الرحيم ﴿ كُمْ خَيْرُ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَآمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ أَوْلَىٰ لِلَّهِ لَمَّا كَانَ أَهْلُ الْكِتَابِ لَمَّا كَانَتْ أُمَّةٌ لَّهُمْ مِنْهُمْ الْمُؤْمِنُونَ وَآلُ عِمْرَانَ ﴾ (۱۱۰)

واته نئوه باشتین نومستن که بؤ خه لک هاتون فرمان به چاکه ده کن و پیشگیری و نه می له خراپه ده کن و بپرواتان به خوا هیئاوه.

پینقه مبهر (ﷺ) نه فرموی : ﴿ مَنْ رَأَىٰ مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِقَلْبِهِ وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ ﴾

واته : هه ره کی که نئوه خراپه یه کی دیت نهوا ده بی به ده ست بیگوپی نه گهر نه یئوانی نهوا به زویان واته به ناموزگاری کردن خراپه که بیگوپی گهر نه یئوانی نهوا له دلی خوئی ، نهوش لاوازتین باوه په . له سر نهو بنه مایه دا نهو کورته باسه م نووسی به هیوای سوود به خشین . نهو باسهش له سر داخوای کردن و به شوودانی کچه له سر ریگای نایینی رووناکی نیسلام . بی گومان نهو باسه م شتیکی نوی نیه به لکو بؤ به بیر هاتنه وهو پی داچوونه وهیه بؤ هه موو دایک و باوکیکی باوه پردار خوا پشتیوان بیت . چونکه چهنده ها کچی گهنج هاتوونه ته لام و گله یی یه گجار زوریان له دایک و باوکیان هه بوه و باسی دووری بیرکردنه وهی خوئیان و دایک و باوکیان نه کرد ، که نهوان بیرکردنه ویان له لایه ک و دایک و باوکیان له لایه کی تره . منیش واههستم کرد کچه کان زولم لی کراون و زوریان لی نه کری .

نهينين هموو پيداويست و نامرانيك ههيه و بهكار هاتوو له دوروپشتماندا بو
 بزواندن ئارهزوه پهگهزيهكان . له هه مان كاتدا پري حه لائي ژيان له پولهكان
 نهگيريت و يارمهتيان نادریت بو گهيشتن به هاوسهري خويان تا دوروپكهونهوه له
 نازاوه كهسايهتي و دهرووني و نهبنه يارمهتي دهريك بو مندالهكانيان كه له پري
 دهريچن و بكهونه ناو ژاوه و حهرامهوه .

من زياتر باسي كچم كرد چونكه كچ بن دهست و شهرمن و بي دهسه لاته . به لام
 گه نهكه كه نه تواني چاره سهري خوي بكات بهوهي نهو كچهش له بي كچيكي تر
 بدينيتهوه و دهرفهتي له كچ زياتره بو به هاوسهري بوون . به لام كچ له بي چاره پري
 بكات و نهگه رهليكي له دهست چوو ناگهريتهوه و پهنگه له نايندهي نزيكيش نهو
 ههلهي دهست نهكهويتهوه ، له بهر بن دهستي و شهرم كردن ناتواني بهرام بهر
 خيزانهكه ي پابهوستي و داواي مافي پهواي خوي بكات .

جا نهو باسه چهند ناموزگاري يهكي تيدايه هيوادارم دايك و باوكان سوودي لي
 وهريگرن و به خوياندا بچنهوه ، وه ههنديك زياتر بير له نايندهي كچهكانيان بكه نهوه
 له خو ناماده كردن دابن بو پوزي دواي ، پوزي پاداشت و سزا له سهري نهو بنه پرهتي
 كه پينغه مبهري (عليه السلام) نهفهرموي

﴿ لَا تَحْزَنْ مِنَ الْمَعْرُوفِ شَيْئًا وَلَوْ أَنَّ تَلْقَى أَخَاكَ بِوَجْهِ طَلِيقٍ ﴾ .

واته : هيج چاكه يهكت پي كه م نهبيت ههتا نهگهريتهوه ندهش بي به پوهيهكي
 خوش پيشوازي براي موسلمانان بكي . نهوهش پاداشتي ههيه نهگهريتهوه چهند له لامان
 ئاسانه ... كه واته نهي نهگهريتهوه پشتهي كچهكهت گهريتهوه و چاكه يهكت له گهريتهوه كرد
 نايندهي دونياو قيامهتت مسوگهريتهوه كرد و كچهكهت دلخوش بو !! ... نهبي پاداشتت
 چي بيت ؟ ..

هيوام وايه له سهري نهو نايهته ژيان بيه نه سهريتهوه كه خواي مهن نهفهرموي ﴿ وَمَا آتَا

كُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا ﴾ . واته : نهوهي پينغه مبهري بوقاني داناهوه و

هيناهيهتي له سهري برون و وهريگرن و نهوهي نههي لي كردونه لي دوروپكهونهوه .

الحشر : (٧)

وہ باسی چارہ سہرکردنی مانہ وہی نافرہ تم کردوہ بہ ڀنگای زور ڏن ھینان ،
 باسہش کہ پیاو ناویری خوی لی بدات وہ زوربہی نافرہ تیش ڌرایہ تی دھکات
 نہ گہرچی باشرین چارہ سہری ئەم پوژگارہیہ . دہبی زور بہ پیوژی تہ ماشای زور ڌنہ
 بکریٹ و لہ سہری بپوژن تا لہ تاوان دوریکہ وینہوہ .

ئەو باسہی کہ نافرہت زور ڀرسی لی دہیئتہوہ ، پئویستہ بہ بیرکردنہوہ و
 بپوژنیکی نیسلامی یانہو دور لہ خوپہرستی باسی بکہین چونکہ بہ پایی من
 تہوژمی گومرایی و نہزانی دوو چہکیان بہرامبەر ڌن بہ کار ھیناوہ ... یہ کہ میان
 بہرہ لائی بہ ناوی یہ کسانلی ڌن و پیاو و ماف و سہرہ خویی ، دووہ میان کہ من بہ
 دریژی باسی لیوہ لہ کہم ، زور ڌن ھینانہ کہ سۆزی ھموو ڌنیک نہ بپوژینی ، بزوانیک
 کہ دوورہ لہ نیسلام و خو نامادہ کردن بو پوژی دواي .

لہبەر ئەوہ پئویستہ ئەو بابہ تہ لہ ئیمہی نافرہت دہرچی .

گومان لہوہ دانیہ کہ زور ڌن بۆتہ خالیکی زہق لہ دەست دورمنانی نیسلام کہ
 بتوانن سہرنجی خەلک بەگشتی و نافرہتان بہ تایبہ تی پابکیشن کہ چۆن پیاو زیاتر
 لہ ڌنیک دہینن ، وا لہ نافرہتان بگہینن کہ زور ڌنہ خراپ و ناڤہوایی یہ پەنا
 بہ خوا . بہ لām وە لām دانہوہی ئەوان ئەبی لہ ئیمہوہ بیٹ . ئیمہی نافرہتانی موسلمان بیر
 لہ لایہنہ چاکہ کہی فرہ ڌنی بکہینہوہ چونکہ خوای گہورہ فرہ ڌنی داناوہ و حەلالی
 کردوہ . وە خوای گہورہ ھموو شتیکی چاک و پاکی حەلال کردوہ و ھموو شتیکی
 ناڤہواو پیسی حەرام کردوہ ، کہ ئەفەر موئی

﴿الَّذِينَ يَتَّبِعُونَ الرَّسُولَ النَّبِيَّ الْأُمِّيَّ الَّذِي يَجِدُونَهُ مَكْنُوبًا عِنْدَهُمْ فِي السَّوَارِ
 وَالْإِجِيلِ يَأْمُرُهُمْ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَاهُمْ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ الطَّيِّبَاتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيْهِمُ الْخَبَائِثَ﴾ (١٥٧)
 الأعراف

لہ کۆتایی داوامان سوپاسی خوای گہورہ ئەکہم و داوای لی بووردنی لی ئەکہم لہ
 ھەموو تاوانہ کانم

پوژی دووشەم ١٩٩٨/١/٢٦

دایکی عبدالله

به نسی به که م به هاوسه ر بوون

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ مَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴾ (۲۱) ﴿ سورة الروم .

خوای گه وره لهو نایه ته پیروزه دا نه فهرموی : له نایه ت و نیشانه کانی خودایه هر له خوټان هاوسه ری دروست کردوه ، هه تا پیوه ی نیشته جی بین و خوټه ویستی و به زه یشی له نیوانتان داناه ، نه و ه ش به لگه و نیشانه یه بو نه و که سانه ی بیر ی لی نه که نه وه .

لیزه دا هاوسه ری تی داناه بو نه وه ی ناده میزاد پیوه ی نیشته جی بیټ و به سیته وه و ووشه ی (لتسکنوا) به کار هاتوه که نه و گیانه ی له مروټدایه وه ک شتیکی ماده ی پیویستی به نیشته جی یی هیه که به هوی نه و هاوسه ری تیه دا نه که ویت و پشو نه دات . وه پردی مانه وه ی پیکه وه یی بو داناه نه ویش خوټه ویستی و به زه ییه .

لای خوا ناسانه که ناده میزاد دروست بکات به بی پیویستی هاوسه ری تی ، وه پیشانمانی داوه که دروست بوونی ناده میزاد هر له بنه رتدا به ناده م (دروودی خوای لی بیټ) دهستی پی کردوه که له خوټ دروست کراوه بی پیویستی دایک و باوک . له دوایدا پیغه مبه ر عیسی (دروودی خوای لی بیټ) به بی جووت بوون له دایک بو و نه وه به لگه یه که بو ناسانی نه و دروست بوونه که خوا پیویستی به هیچ نیه له دروست کردنی هر شتی که بیه ویت ، به لام چ په ندیکی گه وره ی تی دایه ! که به هاوسه ربوون و جووت بوونه مانه وه که هوی زیاد بوونی مروټه .

له و په ندانه .. له هاوسه ری تی خیزان دروست ده بیټ .. له خیزانیش هوز و نه ته وه ، به و هویه چهنده ها په یوه ندی به تین و ماف و نرک په یدا نه بیټ .

لنږه دا پرسسپاریټک سهرنچمان پانه کیشی .. نایا نه گهر خواي گه وره نه و
هاوسهریتي به ی مروفیش وهک ناژول دروست کړدبايه .. هيچ به زه یی و خوشه ویستی
له نیوانیاندا دروست نه بوايه .. نایا نه و جووته ناده میزانه له گهل نه ژيان ؟ ..
خوږاگر نه بوون بؤ هه موو کم و کوږهک له نه خوشی و نه بوونی و دوری له و
خیزانه ی که ئی هاتنه دنیا و پوره ده بوون ؟

به راستی نه و خوشه ویستی و به زه یی شتیکی پیروژ و گرانبه هایه و پندراوینکی
خوايه بؤژيان خوش کردن و خوږاگرتن له سهر تهنگ و چه له مه که دینه پئی خیزان
و مانه وهی خیزان و بهر جوړه دروست بوونی نه توه ...

جا له سهر میللهت پیویسته نه رکی به هاوسه ربوون و نه و گپوگرفتانه ی دینه پئی
بؤ گه یشتنی دووکه س بخته نه ستوی خوی، خیزان به ردی بناغه ی کومه له . نیمه ی
کورديش به تایبه تی نه بی کاري چاره سهرکردنی میلله ته که مان بخینه نه ستوی
خومان و هولي پیشکوتنی بدهین ، که چه نده ها سانه له ژياننکی پر تهنگ و
چه له مه و ناژوه نه ژي ، زور جاريش له میژوو دووچاری قېکردنی به کومه لی هاتووه
پيويسته هولي زور بوون بدهین له ژماره بؤ جی گرتنه وهی نه وانه ی ژيان له ده ست
نه دن به هوی شهر و ناکوکی و نه خوشی وه له هه مان کات بؤ زیاد بوونی ژماره ی
گه نچ و به میزبوونی میللهت و خوږاراستن له و هه موو دوژمنانه ی که له هه موو لایهک
دوره ی داوه .

به لام نایا له و سهرده مه دا خیزانی کورد بیر له و هه موو لایه نه گرنگه نه کاته وه ؟
به تایبه تی له پاش نه و هه موو سالانی گرانی .. شهر و ناکوکی ناوخو .. که
میلله ته که مانی کرده نه توه یه کی ژړده ست و سهر لیښیواو ...

هر نه توه یه کیش به و جوړه بوو ناتوانی خشته ی ژيان ریک بخت ..
به لام له سهر نیمه پیویسته هولي بدهین تا بگه یه نامانچ و میلله ته که مان له ژیر
ده ستی ده رېچیت .

ئەمۇ پېشكەكتە خىرايىيە جىھان كارىكى زۆرى كىردە سەر نەتەۋەكە مان چۈنكە
ئەبىدىن ھەمۇ نەتەۋەيك سەربەخۇيە ، تەنبا كورد بەر ژمارە زۆرەش و ئەو خاكە
پىرخىرو و بەپىتە كراۋەتە چوار بەشەۋە .

ئەمە ۋاي لە ھەندىك كەس كىرد ، نەگەشتىنى بە ئامانجى و پاشكەتوۋىيەكەى
ھۆيەكەى بىگىرپتەۋە بۇ ئاينى ئىسلامى پىرۆز و پىيازى خوا ... بەلام نەخىر ..
پېشكەكتى دەۋلەتانى خۇرئاۋا لەپاش تارىكى و نەقامى و ئاكۆكى زۆر بوو ...
ئىنجا ھەۋىدا كە بەداگىر كىردى و خىر و بىر خواردنى دەۋلەتانى جىھانى سىيەم ،
كەلەت بوۋنى كوردستانى ئىمەش ھەر ئامانجىكە لە ھەۋل دانى ئەۋان لەسەر
حىسابى مىللەتانى ترى جىھان بىت كە چەند نەبوۋنى و نەزانى ، شەرىك بىت لەھەر
دەۋلەتەك بىت ئەۋا بازىرگانىيە بۇ ئەۋ دەۋلەتە خۇن مژانە ..

ۋە لەھەمان كاتدا پېشكەكتىن كارىكى يەك جار خراپى كىردە سەر بىرو باۋمەرو
ژيانى ھاۋلاتى خۇيان بەگشتى . ۋاي كىرد كە پردى خىزان كەم بىت و ھەندى جار
نەمىنى ..

ماددە بوۋە ئامانجىك بۇ ئادەمىزادىك كەخۇى بە قوربانى بىكات ...

لەئەنجامدا بوۋە شەرى دوۋبەرەكى لە ئىۋان بەرەى گىيانىيە پاكەكەى و بەرەى
ماددەى لەخۇل دىروست كراۋى پىداۋىستى ئاۋەلى ، (الصراع بين الجانب الروحي و
الجانب المادي في النفس الواحدة) لەئەنجامدا بوۋە ھۆى سەر كەۋتنى پۋالەتى بەرە
ئاۋەلىكەى ، بەلام لە ئاخەۋە ئەۋ دوۋبەرەكىيە ھەر ماۋە و ئەمىنى ، ھەتا پادەيەك ۋاي
كىرد مۇۋ نارەھەت بىت و ھەمۇ كات بىسەۋىت بەشە ماددەكە تىرىكات . ھەتا
بەسپتەۋە بەلام بەداخەۋە نەخۇشى كەسايەتى و نەخۇشى پەگەزى ۋەك (ئايدىن) و
چەندەھا نەخۇشى تر پەيداۋو ۋە لە زىادبوۋندايە . نەخۇشى دەروۋنى ۋاي كىرد كە
خۇكۈشتن پەيداۋىت و گەلىك زۆرىش بىت ... بەۋەى كە مىندال لە دامەزراۋە
مىرىيەكان بە كۆمەل بە خىۋەكەرن و ھەمۇ پىداۋىستىيەكانى ژيانىان بۇ دابىن
ئەكرى ھەتا تەمەنىك .. لە دوايىدا تەنبايى و ھەۋلەدان بۇ ژيان دابىن كىردى پاشەپۇژ
دېتە پىيان و خۇيان پى پاناگىرى و گىروگرفتىيان لە ئاكاۋ دەست پى دەكات و زۆر

دەبىي . لەوێش خەزەنە بەشێوەیەکی سەرەکی خەتابار نێه بەلکو دەولەت کە بەهۆی
 پێشکەوتن و ئیشکردنی ئافەرەت ، دەست بەسەرگرتنی ھەموو خەزەنگەزارییەك . لە
 خەزەنەکان تێك داوە و توانیان دەست کاری مافی پەيوەندییەکانی مەرۆف و خەزەنە
 بکەن و تێکبەندن . مەرۆف بە قوربانی پەلەتی جوانی و پێشکەوتن بێت ، وای ئی
 ھات مەرۆف وەك ئازەل بێ باوەڕ مایەو بەو پەلەتی بە سزاو پاداشت نەما ... ھەموو
 ھەنگاوێکی بۆ ھەول و دەستکەوتنی دنیایە و تەنیا ژبانی کورتی سەر زەوی لە
 پێشە و ژبانی دوا پۆژی لە بێر خۆی بردۆتەو کە بیانەوی و نەیانەوی ھەر لە
 پێشیانە .. خۆی گەورە نەفەر موی :

﴿وَأَمْوَالُهُمْ إِنَّمَا يُرْجَمُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾ (٢٨١)

سورەتی البقرە

واتە : پارێزگاری بکەن و لەخوا بترسن بۆ پۆژێك کە دەگەرێنەو بۆ لای خۆی
 گەورە و ھەر چیتان کردبێ دیتە پێتان و خۆی گەورەش زۆلەم لەکەس ناکات .
 لەو وولاتانەدا کە خەزەنە لە تێك چووندا ، کاری بە زۆری لەسەر ئافەرەت کرد
 وای ئی ھات ئافەرەت بوو شتێك کراو فرۆشرا ئافەرەت خۆی کردە پێخۆشکەر (وسیلە
) بۆ گەشتن بە ھەر شتێك کە بێوێت و نایندەوی خۆی پێ دابین بکات و ھێچ پایە و
 شکۆمەندی و پێزی نەما ... لە ئەنجامدا مەدالی بێ دایک و باوک زۆر بوو ، بەزەیی و
 مەرۆفایەتی نەما .

کەواتە مەرۆف خۆی کردە قوربانی پێشکەوتنی مادی و پەلەتی و سۆز و
 خۆشەویستی لە پێناویدا لەدەست دا . لە ھەمووی دڵ تەزین تر و ناخۆش تر و
 ھیواپرتر ... پێی خواو پاداشت و سزای لەبێر خۆی بردەوہ
 ﴿إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ﴾ .

و بەلگەش بۆ مانی ناوەرۆکی فێترە پاك ئەوێه کە مەرۆف بوشایی سۆز و
 خۆشەویستی و گیانی پر بکاتەو بە پەيوەندی لەگەڵ ئازەلدا ... کە ھەر یەکیك
 سەگێك یان پشیلە بەخێو دەکات ھەموو خۆشەویستی دلی خۆی ئەداتە ئەو ئازەلە .

به لأم به داخوه گهلیک کهسی نهزان نهو هه موو پیشکوتنه مادیدی به ستوتهوه
 به سه به خوی نافرهت و به ره لایلی ، پاش کهوتنی ئیمهش (کههوی ته به لی و
 نهزانی به) کردوته هوئی ئاینی ئیسلام و داپوشین و پاشکوتنی نافرهت .
 ئایا قورئانی پیروز و فرموده ی پیغه مبه (درودی خوی لی بیت) هیچ هانی
 نه خوینده واری و پاشکوتن دهن ؟!
 به پنجه وانهوه به لکو به کهم جار که وه حی بو پیغه مبه دابهزی فرمانبوو له
 خواوه بو خویندن ...

خوی گه وده نه فرموی :- ﴿ اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ (۱) خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ (۲) اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ (۳) الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ (۴) عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ (۵) ﴾
 سبحان الله :- به کهم وشه له خواوه بو ئاده میزاد بخوینه! ... بخوینه به ناوی
 خوا نهو خوی به هه موو شتیکی دروست کردوه . ئاده میزادی دروست کردوه له
 پارچه به ک خوینی خهستی به ره حمه وه نوساو . بخوینه که خوی په روه دگارت و
 داهینه ره هوئی زانیسی کردوته پینووس . وه ئاده میزادی له نهزانیه وه
 زانا کردوه ...

هه ندی خیزان به ره لیكدانه وهی چهوت ، دهیمویتی لاسایی رۆژئاوایی بکاته وه
 بو هه لیزاردنی ژیان نهک له پیشکوتن و زانین نه خیر ... به لکو له ره واته و خو
 دور کردنه وه له به رو باوه . به لأم ناتوانی تاسه ر بیت و خوی راگری له نه ناجمی
 رینگه که ی بو نمونه نهو مندالانه ی سه به خو نه کات له ره واته و جل و به رگ
 به تاییه تی که که که گه یشته نه وهی نهو که چه یان کو به که چهوتیه ک بکات نه وه
 سه رکۆنه ی نه کهن هه ولی بو دهن هه تا پله به که دایک و باوک خوی به
 قوربانی پۆله که ی دهکات . نه وهش ده گه پته وه سه دروست بوونمان و به رکردنه وه و
 باوه پمان ... که په یوه ندی خیزان به تینه . دلی دایک و باوک به پۆله کانیانه وه ..
 سۆز و خوشه ویستی هیه به رامبه ره به مندال هه ول دانی مرۆف بو خوی و
 ده ورپشتیه تی له خیزان و دایک و باوک و کهسانی تر که به خێو کردنیان له سه
 شانی بیت .

رېځکای نېسلام بۆ دروست کردنی خیزان

نېسلام : واته مل کهچ کردن بۆ دستووری خوی گهره له هه موو په پره وو
پروگرامی ژيان ، دروست کردنی خیزانیش که به بهردی بناغهی ژيان داده نریت
دهبی له سر دستووری ئاینی نېسلامی پیروزییت ... ئهی نهگه دهست پی کردنی
ژيانی وه چهی نوی له سر بناغهی نېسلام دانه ئین ئهی چون نېسلام ده کهینه رېبازی
ژيان ! که به ماوسه ربوون به نیوهی ئاین داده نریت و له هه مان کاتدا ئایندهی مروفت له
ویوه دهست پی دهکات .

خیزان دروست کردن بۆ پۆله کان و یارمه تی دانیان نه که (فرض) له سر شانی
هه موو دایک و باوکیک که له سر رېبازی نېسلام بژین . چونکه نهگه بیتوو هه دایک
و باوکیک ههست به نهکی سه رشانی خوی نهکات له ئاسان کردن و دروست کردنی
خیزان بۆ پۆله کانیان یا خود بوونه کو سپ و تهگهره له پیش ئایندهیان نهوا پاش
چه ند سالتیک منالیک بچوک نامینتی ... یان گه نه کهان تووشی تاوان و زینا دهبن و
مندالی نا شرعی پهیدا ده بیت . پیویسته له سر دایکان و باوکان ههول بدن بۆ
داین کردنی ئایندهی منداله کانیان وه ههول دانیان بۆ هه لا یه نیکی تری ژيانیان
نهو که سانهی له خوا نه ترسن و چاویان له پاداشتی خویه خویان ناماده نه کهن بۆ
پوژی دواپی پیویسته له سریان ههول بدن بۆ جیبه جی کردنی فهرمانه کانی خوی
گه وره و گیرانه وهی هوکمی خوی پی بۆ ناو ناده میزاده کان چونکه ههچ دهوله تیک
له سر روی زهوی نیه له سهرده مه هوکم رانی رېبازی خوا بکات . چونکه نهگه
نېسلام دهسه لات داربیت نهوه گیروگرفتی خیزان دروست کردن هه نامینیت ...
به لام هه تا نهو کاته ... ئیبه له سهرمانه هه کهسی له شوینی خوی و به پینی توانای
خوی رېبازی نېسلام بچه سپینتی له سر خوی و نهو که سانهی به خویان دهکات .
ئیبهی کوردیش که ۹۰٪ و زیاتری موسلمانین نهبی ههول بدهین بۆ دستووری خواو
جیبه جی کردنی له ژيانماندا .

پیغه مبهه (درودی خوی له سهرییت) ده فهرموی :-

﴿كلکم راع وکلکم مسؤل عن رعیته﴾

واته : هه مووتان شوانن و هه مووتان ئی پرسراون له کۆمهله که تان که شوانیتی ده کهن ... له سهر خیزانی موسلمانیش پیویسته پۆله کانی له سهر رێبازی نیسلام به خێو بکات و له کاتی پی گهیشته فیان به سهر بهرزی یارمهتیانیدهن بۆ دهرست کردنی خیزان له سهر بهرتهی نیسلام .

ئابلقه له سهر ژیا نیان دانه نیئ و رینگای به هاوسه ربونیان ئی نه گرن و نه بهنه هۆی تاوان کردنی پۆله کانیان .

ئهوپاکیه ی پۆله کانیان به مههله نهزانن و به قوریانی بیرکردنهوه ی چهوتی خو یان نه کهن ! به لام به داخه وه زۆر له رهوشتی ئاینی نیسلام بزیه وه و چهوتی ونه زانی جی ی گرتوه وه ههر له بهر ئه وه شه ههریه کیك شه توانی دژی نیسلام بدوی و رهخه له ژیا نمان بگریئ ، به بهستنه وه ی به ئاینی راستی نیسلام ، خو ی هه لکیشی به بی ئه وه ی بزانی ئه وه رهوشت و نه ریه له نیسلام به دوره .

به تایبه تی کیشی ئافره تی کردۆته نموونه یه کی زۆر باش بۆ هه لسان به سه رماندا ، که ئه وان له ئیمه باشت ده زانن ئیمه ی ئافره ت به شیکین له و کۆمه له دیله پاشکه وتوه و هۆی پاشکه وتیمان ده گه رپته وه بۆ پاشکه وتنی کۆمه ل . نه ک به پینچه وانه وه که کۆمه ل هۆی پاشکه وتنی ئیمه بیئ . له بهر ئه وه پیویسته ئه وه ده نگه له ئیمه وه بیئ بۆ دم کو ت کردنی ئه وه که سانه ی که هه ول ده دن له سهر رینگای چهوت و ئه یانه و ی له ئیمه ی ئافره ت تیک به دن .

ئیمه ی ئافره تی کوردی موسلمانیش داوای مافی رهوای خو مان ده کهین و هه ول ئه دهین بۆ کۆمه ل به گشتی و ئافره ت به تایبه تی ... به لام له سهر رێبازی ئاینی نیسلام ... ده بی له سهر هه ول دان سووربین پاشگه ز نه بینه وه . ئیمه دژی کۆمه ل نین و باری قورس تر نا کهین ، به لکو ئه بی له گه ل کۆمه له که مان هه ول به دهین که به شیکین له و کۆمه له .. به لکو ئافره ت به چاو وگ دانه نری بۆ بوونی نه ته وه و مانه وه ی ... ئایا ره وایه ئیمه داوای پینشکه وتن و سه ره خو یی بکهین له و کۆمه له دیله پاشکه وتوه ؟! به لام (فاقد الشيء لا يعطيه) واته یه کیك شتیکی نه بیئ ناتوانیئ بیدات .

به لام به پینی توانا داوای شو مافه نه کهین که خوای گهوره بۆمانی داناوه
 هه وڵدانمان بۆ ژیاانی بهره لایی نیه .. بۆ له دهست چوونی ژیاانی ناسوودهیی
 سهرزه وی و ژیاانی پوژی دوا ی نیه ...

ههول داناوان بۆ دابین کردنی پێبازی ئیسلامه بۆ ژیاانی منال و بچووک و گهنج و
 دایک و پیر و بۆ ژیاانی پوژی دوا یی و بهههشتیشه .
 پێغه مبر (درودی خوای ئی بیت) دهفرموی :-

﴿ يا معشر الشباب، من استطاع منكم الباءة فليتزوج، فإنه اغض البصر وأحسن للفرج،
 ومن لم يستطع فعليه بالصوم، فإنه له وجاء ﴾

واته : نهی گهنجەکان ، نهوهی توانای ژن هیئان و بهخیو کردنی ههیه ، باژن
 بێنی ، چونکه ژن هیئان نهی پارێزنی له تهماشاکردن و له تاوانی گهوره دوری
 دهخاتهوه نهوهی ناشتوانی ژن بێنی ، بابهرژوو بیت بهپوژوو له تاوان دوری
 دهخاتهوه و خوراگری دهکات ژن بهخیوکردن و خیزان دروست کردن ، نهکی
 سهرشانی پیاوه . نهو گهنجهی که دهیهوینت ژن بێنی دیاره دایناوه چون بهخیوی
 بکات . نهو باره ی پی هه لدهگری . لههه مان کاتدا نهو گهنجهی که ژن دینی دهیهوینت
 له تاوان دور بکهوینتهوه و نیوهی ثابینی تهواو بکات خیزانیکی ناسوودهو بهختیار
 دروست بکات ... نهو گهنجه هه لدهستیت به نیشان کردنی یهکی که داوای بکات
 نهوهش به گوێزهی بۆچوونی نهو گهنجه . که پێغه مبر (درودی خوای له سه ربی)
 فرمویه تی :

﴿ نکح المرأة لأربع : لمالها ، ولحسها ، ولحمائها ، ولديها ، فظفر بذات الدين تربت يداك ﴾ رواه
 البخاري و مسلم .

واته : ژن دهخا زنی لهبر چوارشت : لهبر سهرمایه ی یان لهبر بنه مانی یان
 لهبر جوانی یان لهبر ثابینی و باوه پی ، ئینجا خاوه ن ئاینه که بخوازه گه روات نه کرد
 دهستت به هیلک دهچی) بۆ چوونمان بۆ نهو فرموده پیرۆزه ئه بیین هه رسی
 هویه که ته نیا ئاین نه بیئت ده توانین بلێن بۆ ماوه یه ، هیچ هه وڵدانی که که ی تیانیه و

هیچ له بیرى کچهکه پیشان نادات ، ته نیا ناین نهی که دیاره نهو کچه بیرکردنهوئى راسته خوای گهوره پئی پاستى پینی نیشان داوه و نهو کچه بهزانا دانهنری به پیچهوانهئى یه کیکی تر که خاوهن سهر مایه و یان په گهزهو و بنه مالهئى ناودار و یان جوانه به لام باوه پى نه بیت نهوا به پیوانهئى باوه پ ناین نهزانو تئى نه گه یشتوو و بیرکردنهوئى چوته خودای گهوره (جَلْ و علا) ناده میزادی بی باوه پى به کهرولال و کوئر داناوه که ناگه پیتنهو بۆ باوه پ . که له سوورهئى (البقره) نایه تئى (۱۸) ده فهرموی :

﴿ صُمُّ بَكْمُ عَنِّي فَمَنْ لَا يَرْحَمُونَ ﴾ (۱۸)

نینجا پیغه مبهه (دروودی خوای له سهه ری) بۆیه ناموزگاری گهنجی کردوه که خاوهن ناینه که بی تئى نهوه جینگای هیوايه و منالی باشی پی په روه رده ده کری .

بیرکردنهوئى کچ و هیزانه کئى کالی به شوودانی له نیسلامدا :

بینگومان کچیش بیرکردنهو و بۆچوونیکى هیه کاتئى به پیاویک پازی ده بی ، به لام له سهه کچ و خاوه نه کئى پیویسته له سهه ناینی نیسلامی پیوژدا بیر بکه نهوه و به ناموزگاری پینشه و امان محمد (دروودی خوای له سهه بی) بکه نه که فهرموویه تئى :

﴿ إِذَا أَنَا كُمْ مِنْ تَرْضُونَ دِينَهُ ، إِلَّا قَلُوا نَكُنْ قَتْلَهُ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادُ كَبِير ، قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَإِنْ كَانَ فِيهِ ؟ قَالَ إِذَا جَاءَكُمْ مِنْ تَرْضُونَ دِينَهُ وَخُلِقَهُ فَأَنْكَحُوهُ (ثَلَاثَ مَرَاتٍ) ﴾ رواه الترمذی

واته : نه گهر یه کیکی بۆ داخوای کچتان هات که یاخود بۆ داخوای که سیکتان هات که نیوه سهه پرشتیاری بوون که له ناین و رهوشتی پازی بوون نهوا کچی بدهنئى سی جار دووبارهئى کردهوه

سبحان الله : به پاستی فهرمووده یه کئى پر مانایه ، لیک دانهو یه کئى زۆر گرنگی هیه بۆ یه کیکی که بیرى ئی بکاتهوه . یه که میان فهرمانه له پیغه مبهه روه بۆ موسلمانان که ده بی له سهه ری بۆون . بهو فهرمووده یه دیاره نهو گهنجهئى که توانای نهوهئى هه بوو

لەسەر ئاین و یر و باوەڕ بێت و خوو پەرووشتی خۆی چاک بکات بەو پێیە . هەول
 دانسی بەرەو چاکی و بەرزە . ئەو کەسە بەسەر کەسایەتی خۆی زāl بوو گەنگەرە
 لەوێ هەولدانسی بۆ تێر کردنی ئەو خۆدەیه و بەهیچ شتێکیشت تێر نابێت ، بەهرە بۆ
 ئەو کەسەیه دلو چاوی پڕیبت لە باوەڕ نەك چاوەرسی بێت بۆ شتی دۆنیایی و
 کەسایەتی خۆی بەسەریا زāl بێت دوور کەوێتەو لە پەرووشتی بەرزی مەرۆف .
 لەهەمان کاتدا لەپاش نامۆزگاری پیغەمبەر (دروودی خواى لەسەر بى) کە بەشیوەی
 فرمان هاتوو هەمەشەى کردووە لە یەکیك تی بگات کە نەدانی کچ ناژاوە دروست
 دەکات لەسەر زەوی !..

کە خیزان وا هەست دەکات کە زۆر ناسانە بلیتە کوپێکی باوەڕ دارو پەرووشت
 بەرز کچت نەدەمى بەلام نەخیر بەلکو بەو ووشەیه دەبیته یەکیك لە ناژاوە
 چیهکانی سەر زەوی تێکدەرەکانی زەوی لەگەڵ ئەوەشدا کە خۆی وا هەست ئەکات
 هیچ تاوانێکی نەکردووە .

ئەو تاوانە گەورەیه ، بۆ کەسیك بیهوێت لەسەر زەوی چاکە بلأو بکاتەو و
 ناژاوە بکوژێنێتەو بۆ کەسیك کە بزانی تەگەرە خستنه سەر پێی کچ مانای ئەوێه
 ناژاوە بلأو دەبیتهو و سەر زەوی تێك دەچێت .

دەبی ئەو تاوانە لەسەر تەرازوو چەند گران بێت ؟ ...

ئەو گەنجەش کە ئەیهوێت لە تاوان بەدوور بێت وداوای کچ ئەکات بى گومان
 لەپاش ئەوێ کچەکەو کوپە کە یەکتریان بەدلە و ئەیانەوێ خیزان دروست بکەن
 لەسەر بنەپەرتى ئاینی ئیسلامی پیروژ . ئەو خیزانە ئەبنە تەگەرەو کۆسپ لەسەر
 پێگای دین و دنیا ... خۆیان تووشی تاوانێکی گەورە دەکەن پێشیان ناسانە .

بەداخەو .. ئەگەر کەمیك بیر لە قورئانی پیروژ و فرمودەى پیغەمبەر
 (د،خ) بکەنەو ناتوانن وا بەناسانی ئەو گەنجە بگەرێننەو و دەر فەت لەدەست ئەو
 کوپە موسلمانە کەم بکەنەو و بەرپەنگاری ناژاوەى بکەن و وای پیشان بدەن کە
 سەرمایە شتێکی گەنگەرە لە باوەڕ پەرووشت چونکە بەراستی هەر خیزانیك کە بە

گەنجىك رازىيە يان نە لەپاش خورەشتى باش و باۋەردارى بى گومان
سەرمايەكەيتى ...!

كەۋاتە ئەو خىزانە بۆتە پارەپەرست ! ۋە پارەپەرستىش ئەكەنە شتىكى رەۋاۋ
ئاسان . نەك بە تاۋانىكى گەۋرە تەماشاي بىكەن ... كە گرنگە خۇي لە ھاۋتا
پەياكردن بدات بۇ خۋاي تاك و تەنيا ... ۋە دەرچۈنە لە فەرمۇدەي پىغەمبەر !
والله اعلم .

ئەبىنن دايك و باۋك لەپاش ئەو ھەموو ژيانە و تاقىكردنەۋە و بەسەرھاتەي كە
بەسەريان ھاتوۋە ئەبى چاۋ كراۋە بوۋىن و بزانن خۇشى ژيان بە پارە زۆرى نىە .
بەلام لە جىياتى ئەۋەي بىرۈ ھۆشدارتەين ئەبىن بە پارە پەرست و بى بىرۈ ھۆش و
نەزان . ئەبە خراپتەين پىشەۋاۋ رى نىشاندەر بۇ رۆلەكانيان . بۆيە ئەو گەنجەش
ۋاي لى دىت پارەپەرست بىت و ۋاتى بگات كە پارە گرنگترە لە باۋەر و رەۋشتى بەرز
... بەراستى تاۋانىكى گەۋرەيە و زۆر دارىە ... كە لە گەنجىك تىك ئەدەن و رى
چەۋتى پى نىشان ئەدەن .

بناغەيەكى دور لە ئايىن بۇ رۆلەكانيان ، بە پىۋانەي دۇنيای ئەو
ھاۋسەرىتىيەي كە رىي خۋا پىۋۇزى كردۈە و بەنىۋەي ئايىن دائىراۋە بەزۆردارى
دەستى پى دەكەن . بەو جۆرە پىشەۋاي خراپ و چاۋلىگەرى دىروست دەبىت بۇ
رىيازى بى باۋەر ... شەيتانىش ئىشەكانيان ئاسان دەكات و زىاتەر بەرەو خراپەيان
دەبات . گەنجەكانىش بە ھىۋاي ھاۋسەرىتى دەمىننەۋە و ھەشە خۇي پى راناگىرى لە
ئاۋاۋە و ئەكەۋىتە شەرىكى دەرۋونى و دەبىتە دژى كۆمەل و رەنگە لى تىك بچىت و
توۋشى تاۋان بىت ... ئەي خىزان ھۇي ئەو تاۋانە نىە ؟ ئەي ئەۋانىش ھاۋتانىن لەو
تاۋانە ؟ ...

بەتايىبەتى لەپاش ئەۋەي ھەموو دەرۋىشت يارمەتى ئاسان كردنى تاۋان دەدەن
و ئاۋاۋە دەنىنەۋە .

خوای گهوره نه فرموی : ﴿وَأَنكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنكُمْ وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ
إِذَا نَكَحُوا لَأَن يَكُونُوا أَقْرَبَ إِلَيْهِمْ مِنْ فَضْلِهِ، وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ﴾

الایامی : جمع ایم ، وهو الذي لا زوجة له ، او المتی لا زوج لها
العباد : العبيد

واته : به هاوسه ری بکمن نهو کهسه ی بی هاوسه ره له ژن و له پیاوو . وه
بهنده کانیش به هاوسه ری بکمن . نهگه ره ژاریش بوون ، خوای گهوره دهوله مه ندیان
نهکات وه خوای گهوره زانایه و ناگای له هه موو شتیکه ... کهواته خوای فرمانی
داوه بۆ هه مووان که هه ول بدن بۆ به هاوسه رکردنی بی هاوسه ره کان . وه خوا خوی
نه زانی مروف بیر له چی نهکاته وه له بهر نه وه فرموویه تی نهگه ره ژاریش بوون ...
چونکه ته نیا دهوله مه ندی سه رنجی خه لک راده کیشی نهگه ره ژاریش بوون ..
چونکه نابی بیته هوی نهگه یشتنی دوو کهس که دلیان بهیه که وهیه . خوا نازوقه ی
بۆ هه مووان داناوه ... دیسان نهو که سانه دل خوش نهکات و باوه رداران دلته داته وه
به وه ی نهو دوو کهسه دهوله مه ند نهکات و نازوقه یان له دهست خواجه ... وه
مانا کهشی لهو فرمووده یه ی پیغه مبه ر (دخ) ده رده که ویت که فرموویه تی :

﴿ثَلَاثُونَ عَلَى اللَّهِ عَزَّوَجَلَّ: الْمُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، وَالْمَكَاتِبُ الَّتِي يُرِيدُ الْإِدَاءَ، وَالنَّاسُ

الَّذِي يُرِيدُ الْعَافَ﴾ رواه الترمذي

واته سی کهس مافی یارمه تیان هیه له خواوه ، نهو کهسه ی هه ول ده دات
(جیهاد) دهکات بۆ ری خوا ، نهو کهسه ی نهیه ویت له کۆیله یی ده ریجیت ،
نهو کهسه ی نهیه ویت ژن بینی و به پاک و بی تاوانی برین .

له دوا ی نهه نایه ته خوای گهوره فرموویه تی ﴿وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ واته زانینی
خوا سنووری نهه که نهو پیاوه ی داناوه بۆ سوودی مرفایه تی نهگه ره له سه ری برۆین
سوود به خش دهین وه هانی باوه رداران نه دات که هه ولی به هاوسه ری بوون بدن و
بۆ خویان و گه نهگانی دهو و پشت نایا دل شکاندنی نهو گه نهجه که بۆ خزمایه تی و
نزیک بوونه وه هاتوو تاوان نهه ؟ .. به لی تاوانیکی گهوره یه له هه موو باریکه وه له وانه

: رى ژيانيان لى گرتقووه و نايەنلن نايىندەى خۇى بىيات بىنى ... واى لى دى ئەو جگ
گۆشەنە بەرامبەريان بى شەرم بىن و ھەموو ھىلاكى دايك و باوكيان لەمىر بېچىتەو
رقى لىيان ھەل بىستى و ھىواى ئەمانيان بۇ بخوازى ئەمەش تاوانىكى ترە كە خوا
گەرە فەرەمووئەتى :

[وقضى ربك ألا تعبدوا إلا إياه وبالوالدين إحسانا إما يلنن عندك الكبر أحدهما

كلامهما فلا تقل لهما أف ولا تنهرهما وقل لهما قولا كريما (۲۳) ﴿ سورة قى الاسراء

واتە : خواى گەرە داى ناوہ و (واجب) ى كىردووه لەسەرمان بىپەرستىن
لەگەل دايك و باوكماندا چاكە بکەين ، ئەگەر يەككىيان يان ھەردووكيان پىر بوون
پىيان نەلەين (ئۆف) وقسەيان پى نەلەين ، لەگەليان بەمەزەى بدويين و بچولەينەو
داواى بەمەزەى خوايان بۇ بکەين لە خواى گەرە .

بەلام ئايا ئەو ئاياتە ئەو دايك و باوكە ئەگىرتەو كە ئەبەنە ھۆى ژيان تىك دانا
رۆلەكانيان و رىيان لى دەگىرن و ئەبەنە كۆسپ لەرى ئاين و دونيايان ؟ ...

ئايا ئەو كۆرۈ كچە ، خۆشەويستيان بەرامبەر ئەوان دەمىنى ؟ دەتوانن بە نەرما
لە گەليان بچولەينەو ؟ (بەتايبەتى كە منال بەرامبەر دايك و باوك ھەر خۇى بەمەزەى
كەمە) . لەبەر ئەوہ نابى دايك و باوك رى خراب لە رۆلەكانى بىكاتەو و بە
چەوسىنىتەو چۈنكە چەوساندەوہ مەزۇف بى شەرم دەكات . كە پىشىنان ووتوويا
(گۆزە كە پىرەو لى دەرژى) .

بەراستى ئازاوەيەكى گەرە ئەكەنە پىش ئەو گەنجە ھەر خوا يارمەتى بداه
ئەدەرچوونى و رىگای راست بە ھەموان پىشان بدات .

زۆر جار خىزانى دەولەمەندو سەرمایەدار رىگا لە كچيان دەگىرن و دەيانەو
بەكەك داواى كچەكەيان بىكات ساماندار بىت . ئەوہ چى ئەگەينى ؟ چاوو برسیتا
پارە پەرسىتى ئەو خىزانە پىشان ئەدات . دەبوايە ساماندارى مەزۇف چاوتىر بكا
بەلام بەپىچەوانەوہ . زىاتر چاوبرسى ئەبن و جگەر گۆشەى خۇيان بە قوربان

سرمایه و سامانیان دهکهن و پی‌ئی خوشی و دامه‌زاندنی ئی‌ده‌گرن و به‌وشیوه‌یه
پیزو شکومه‌ندی به‌شتی دنیایی ده‌گورنه‌وه .

له‌همان کاتدا ئەگەر ئه‌و کچ و کوپه به‌یه‌ک پازی بن و دلایان به‌یه‌که‌وه بی‌ت په‌نگه
به نه‌دانیان خیر له خۆیان نه‌بینن و هه‌ر چاویان له‌سه‌ر یه‌ک بی‌ت ز
ئەبێ دایک و باوک و لێ‌پرسراوی کچه‌که زیاتر به‌زه‌ییان به پۆله‌کانیان بی‌ته‌وه و
پێیان بۆ ئاسان بکه‌ن . پی‌غه‌مبه‌ر (د.خ) فرمویه‌تی ﴿ اِرْحَمَ مَنْ فِي الْاَرْضِ
يَرْحَمُكَ مِنَ فِي السَّمَاءِ ﴾

واته : به‌زه‌ییان به گیاندا‌ری سه‌ر زه‌وی بی‌ته‌وه . له ئاسمانه‌وه به‌زه‌ییان پێتان
دیته‌وه و په‌حمقان پێ ده‌که‌ن ئه‌وه‌یش خۆشه‌ویستی خواجه بۆتان ، پێ‌یسته له
سه‌رمان ده‌بێ به‌زه‌ییان به خه‌لکی تری‌ته‌وه وه پۆله‌ی خوشمان له‌پله‌ی یه‌که‌م
دابێنێ بۆ خۆشه‌ویستی و به‌زه‌ییان . نه‌ک ئه‌و خۆشه‌ویستیه بی‌ته‌وه خۆ‌په‌رستی ،
له‌به‌ر چه‌وتی بیرکردنه‌وه و بۆ‌چو‌نمان ، ئاینده‌یان ئی تێک به‌دین . زۆر جار باوک
ده‌بی‌ته‌پارێزه‌ر له‌سه‌ر کچه‌که‌ی بی ئه‌وه‌ی کچه‌که‌ی پی‌ئی خوش بی‌ت ، وه ئه‌و
پارێزه‌ر بۆ ماف سه‌ندن نی‌یه به‌لکو بۆ زۆرداری‌یه . که ئه‌و کچه ناداته ئه‌و‌گه‌نجه‌ی
که‌کچه‌که‌ی پی‌ئی خوشه ... ئایا ئه‌و باوکه له‌به‌ر کچه‌که‌یه‌تی یان له‌به‌ر خۆ‌یه‌تی !
نه‌خیر له‌به‌ر هیچیان نی‌یه به‌لکو ئه‌و کچه‌ی گه‌ر نه‌شداته ئه‌و گه‌نجه ئه‌یداته یه‌کیکی تر
که‌له‌پاشان ئه‌و گه‌نجه‌ی دواییش گه‌ر بزانی کچه‌که یه‌کیکی تری به‌دل بووه ، نایه‌وی
و له هه‌مان کاتدا مه‌منونی ئه‌و باوکه نی‌یه که ئه‌و کچه‌ی پاگرتووه بۆی . ئەگه‌ر بی‌توو
ئه‌و باوکه هه‌ندی پرسیار له خۆی بکات به‌بێ خۆ‌به‌گه‌وره زانی و له‌سه‌ر پێ‌نگای ئاین
ئه‌وا دلی نه‌رم ده‌بی‌ت .

له‌و پرسیارانە : پی‌غه‌مبه‌ر (د.خ) فرمویه‌تی :

﴿ لَا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لِأَخِيهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ ﴾ رواه البخاري

واته : که‌سێک باوه‌ردار نای‌یت هه‌تا ئه‌وه‌ی بۆ خۆی پی‌ئی خوشه‌بۆ‌برای
موسلمانێ پی‌ئی خوش نه‌بی‌ت . وه ﴿ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ ﴾ واتا هه‌موو باوه‌ر داران

بران که کچهکەى خوښى دەگریتەوه و ئەو برا موسلمانەش دەگریتەوه که پى
خۆشه له گەل کچهکەيان خيزان دروست بکات . هەرۆک چۆن ئەو دايک و باوکەش
هەر بە هاوسەریوون خيزانيان دروست کرد و خواش ئەو مەلانیى داوانەتى .

ئەو دوو گەنجە لەسەر بنیاتی ئاینى ئىسلام و تەواو کردنى نیوەى ئاین و جى
بەجى کردنى رىگای خوا و بۆ مانەوهو زیادبوونی مەزۆف لەسەر رووى زەوى
گەشتوونەتە یەک و پىیان خۆشه خيزان دروست بکەن .

پىغەمبەر (د.خ) بە هاوسەر بوونی داناو بە نیوەى ئاین که ئەفەرموى :

﴿مَنْ رَزَقَهُ اللَّهُ إِمْرَأَةً صَالِحَةً فَقَدْ أَعَانَهُ عَلَى شَطْرٍ دِينِهِ، فَلْيَتَّقِ اللَّهَ فِي الشَّطْرِ

الْبَاقِي﴾

واتە : هەر پیاویک خوای گەوره ژنیکی باشى پى بەخشى بیت ، ئەوا یارمەتى
داوه لەلایەکی ئاینەکەى و باخوا پەرسى بکات لەلایەکەى ترى .

دەبى دايک و باوکی موسلمان بزائن که تاوانیکی گەوره یە نەدانى کچ (بى گومان
پاش ئەوهى کچهو کوره که یەکتريان چوه دل چونکه دەبى بەیەک رازى بن و یەکتريان
دیبيت) که دايک و باوک وەچەى نوى که نەویە راي ئەگرن که خوای گەوره
ئەفەرموى :

﴿وَاللَّهُ جَمَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا وَجَمَلَ لَكُمْ مِنْ أَزْوَاجِكُمْ بَيْنَ وَحِفْذٍ وَرِزْقِكُمْ

مِنْ الطَّلَاقِ (٧٢)﴾ سوره تى نحل

واتە : خوای گەوره لە خۆتان هاوسەرەکەى داناو . هەر لەو هاوسەریتیە منداڵ
و نەوتانی بۆ داناو ، ئازووقەى خوښ و حەلالی پیتان بەخشیوه . کەواتە که خوای
گەوره ئەوهى داناو هەر لەگەل منداڵ وەتەواوگەرى خيزان . من لەو ئایەتە واتى
دەگەم که خيزان و خەم خۆرى ئەو گەنجانە که ناهیلان و یارمەتى دروست
کردنى خيزانيان بۆ نادەن ، لەبەر هۆیەکی ناسەرەکی دۇنیایى ، ئەوا دەبنە هۆى
براندتەوهى خيزانەکەى خۆیان و نەویان ، ئەمەش هۆکارەکەى گشتى یەو دەگریتەوه

بۇ ھۆى بەھاسىر نەكردنىيان وەيان بەھەى ئەو كچە پائەگرن و تەمەنى مندال بوونى
لە دەست ئەدەن ...

خوای گەورەش فەرموویەتى :

﴿وَلَا تَقُولُوا لَوْلَا أُولَٰئِكَ خَشِيتُ الْمَلِئِكَةَ فَلَهُمْ كَانَ خِطَاٌ كَبِيرًا﴾ (۲۱)

سورەتى الاسراء

واتە : مندالتان مەكوژن لەترسى برسەىتى ، خوا پزىيان ئەدات و پزىى ئىوەش
بە پاستى مندال كوشتن گوناھىكى گەورەىە .

وادىارە كە ئىوە ناھىلن پۆلەكانتان لەترسى ھەژارى خىزان دروست بكن چۆن
زىناكەم ئەبى وە يان ئەبى وە يان نامىنى ؟ ئايا ئەم ئايەتەى سەرەوە ئامارە بەوە
ناكات كە ھەژارى و بى دەرامەتى ھۆيەكى سەرەكى ئىيە بۇ پىك نەھىنانى خىزان و
ژيانى ھاوسەرىەتى ؟ بەپاستى ئەمەى پىريارى بۇ ئەدەن و پشتگىرى ئەكەن بۇ
بلاوبوونەوەى كارىكى خراپە .

پاستە دەسلەت و دەولەمەندى خۆشە بۇ ژيان خۆش كردن بە ھەللى بەلام كە
بووە ئامانجىك بۇ ھەول دان و بىركردنەوە و ناخۆش كردنى ژيان و نارەھەتى ،
پىويست نىە . پىويستە پارەدارى و سەرمایە ببىتە چاوتىرى و خاوەنەكەى ببىتە
پىشەوايەكى باش ئەك چاوپرسىتى و بلاوكەرەوەى خراپە .

چونكە ھەموو كات مرووف ھەز ئەكات چاوە پىشەواكان بگاتەوە بە تايبەتى
ئەوانەى زۆر لەپىكانى پىغەمبەر نازانن لەژياندا لەبەر ئەوە چەند پىشەوا رى پاست
بگىر ئەوا كۆمەل پىرى راست دەگىر .

لەھەمان كاتدا ئايا بە ئاسانى پىك دەكەوێت كە ئەو گەنجە باوەردارو پەوشت
بەرزە دەولەمەند و دەسلەت دارىش بىت وە چەندەھا شتى تىرىش!

بۇ پازى بونى دايك و باوكى نەزان و تى ئەگەىشتوو خۆپەرسەت؟! ...

پىويستە بىركردنەوەى دايك و باوك كەمىك نىزىك بىت لە بىركردنەوەى ئەو
سەردەمەى پۆلەكانيان ھەتا لى يان تى بگەن ...

- زۆر خیزان هیه ! دانه مه زانی مناله کانی نه گهرینیتهوه سهر چاره نووس (قسمت و نسیب)

- نهو که سانه مانای چاره نووس نازانن ! پشت نه که نهوه له خوا (التواکل) . واته دهبی بزائن هر هه موو شتی که لای خوا نووسراوه و کیش و پیوگراوه . وه خوای گه وره نه زانی وه دای ناوه چ روو نه دات له سهر زهوی پان و بهرین چی تیا به . هر که لایه که بهر نه بیته وه له دارو هر میروویه که نه مری خوای گه وره به ژماره دای ناوه . هر مندالیک که گیانی دیت بهر له سکی دایکی خوای گه وره فرمان به فریشته نه کات که نازوکه و ته من و چی به سهر دیت و بهمه شتی به یان دۆزه خی بوئی دابنیت . به لام نیمه نازنین له سهرمانه ههول به دین و داوا له خوای گه وره بکهین . که خوای گه وره (جل و علا) نه فهرموی :-

﴿ قل لن یصلیا إلاما کب الله لنا ﴾ واته هیچمان به سهر نایی ته نیا نهوه ی خوا بو مانای نووسیوه .

خۆز که له هه موو روو داویک که به سهر مان دیت بیگهرینینه وه بو سهر چاره نووس و سوپاسی خوا بکهین و به دل بلیین ﴿ انا لله وانا الیه راجعون ﴾ واته : نیمه هی خوا وه ندین و بو خوا وه ندیش ده گهرینینه وه .

نایا روژیک دانیش تووینه به بی نیش و کار کردن ؟ چاوه ری بکهین خوا چی نووسیوه بیبارینی نه خیر که س شتی وای نه کردوه .

نهوه پشت کردنه وهیه { التواکل } ه وه له نایینی پیروزی ئیسلامدا نیه به لکو پشت به ستن هیه به خوا { التواکل } که پیغه مبه ر (د.خ) فهرموویه تی :

﴿ اعلها و توکل ﴾ . به یه کیکی ووت که ده یویست خوشتره که ی به ره لای بکات به ته مای خوا ، ووتی بی به سته وه ئینجا به ته مای خوا .

نه بی ههول دان بو دابین کردنی ناینده ی منال وه که هه ولدان بو خواردن پهیدا کردن و ژیان به ریوه بردن بیت ئینجا به ته مای خوا ...

ئەگىرئەو : كە عومەرى كۆپى خەتتاب (پەزاي خۇاى ئى بىت) دزىكى سزادا كە دەستى بېرىتەو . دزەكە ووتى : ئەى پېشەوا مەن كەدزىم كەرد خۇا نوسىيوى دزى بىكەم و بىم بە دز ، عومەرىش (پەزاي خۇاى ئى بىت) وەلامى دايەو و ووتى : تۆ بە چارەنۇوس دزىت كەرد ئىمەش ھەر بەو چارەنۇوسە كە خۇا نوسىيوىتە دەستت دەبېرئەو

بەراستى جىئى سەرسووپمانە ، تەنیا ئايندەى پۆلەكانمان ئەگەرئېنئەو سەر چارەنۇوس ، لەمەموو ھەولدان و دەست كەوت وە پەوداوى دل تەزىن چارەنۇوسمان بەبىر نايەتەو و ناخۇشى چەند بچوكىش بىت خەمبار دەبىن و ئارەزايى دەردەبىر .

(ابن الرومى) شاعىر ئەلئىت :-

الا من يرينى غايتى قبل مذهبي

ومن اين والغايات بعد المذاهب

واتە : ئايا كەس ھەيە چارەنۇوسم پىئ نىشان بدات پېش ئەوئى خۇم بىگەمئى ئەو چۆن دەبىئ ؟ چارەنۇوس ئەو كاتە دەبىنئى كە گەشتىن .

راستە ھەول دەدەبىن بەلام ھەر ئەو دەبىئ كە خۇا نوسىيتى .

كاتى گەنجىك داواى كچ ئەكات بەدلىكى پاك بۆ خزمائەتى و كچەكەى بەدلە و پېش ھاتنى ، لىك دانەوئى خۇى كەردو وە داى ناوە كە ئەو خىزانەپىئى پازى ئەبىن و كە لەگەل كچەكەش يەكتريان دىت و بەيەك پازى بوون . لەسەر ئەو دايك و باوكە پىويستە بەدل پاكىيەو وەلامى بدەنەو و بەسەربەزى و خۇشى وەربىگرنەو و تەگەرە نەخەنە پېش ئارەزووئەكەى ئەگەر بە ئاين و پەووشتى پازى بوون و كچەكەش كوپەكەى بەدلەو پىئى خۇشە . ئەو ھاوسەرىقتىە لەو دووكەسە تىك مەدەن .

بەلكو ئاسانى بىكەن و گىرووگرفت دروست مەكەن و مەبىن بە كۆسپ مەگەر ھەر بە داواكەردن لەخۇا لاجچن ! بەلكو بىن بە پشت و ئىشەكە تەواو بىكەن . ئەى دايك و باوكان خۇا ئىوئەى كەردو وە بە خاوەن كۆزو ئەو ئەمانتە گەورەيەى پىئ پەوا دىتن . ئىو بەشىوئەى كۆيلە تەماشايان مەكەن مەبىنە ھۆى تىك دانى ژيانيان و ئاينيان . ئەو ھاوسەرىقتى و خىزان دروست كەردنە بۆ ئىوئەى نىيە ! بەلكو بۆ ئەوانە و ھەر خۇشيان

خۇراڭر ئىبن بەرامبەر ئاينىدىغان . ئەو خۇشەۋىستىيەى بەرامبەر مىندالتان مەڭۈرنەۋە
بە خۇپەرستى . كاتى گەنجىيەتى خۇتان بەيىر بىتەۋە چۇن بەھاسەر بونتان پى
خۇش بوو . دەبى بۇ رۇلەكانتائىش واين .

دلىان مەشكىن . ئايا ھەر ئەو مىندالە نەبوو ھەموو شتىكتان بۇى دەکرد ھەتا
گەرە بوو ؟ دلى بەھەر شتىكەۋە بوايە بۇتان دەکرد . ئىستاش واين . بى گومان
ئاينى ئىسلامى پىرۆز رىگايەكى ناۋەرستە لە نىۋان لادانى چەۋت بەھەر لايەكى دا .
پىۋىستە بۇ ژيانى سەر زەۋى و بۇ رۇزى دوايى رىگايەكى راست ھەلبىزىرىن ھەر
ئەو رىگايەش سوود بەخشە .

ئىسلام دەپەۋىت خىزان دروست كردن لەسەر رىگاي دەستۋورى خودايىت
نەۋەك رۇئاۋا كە كەس بە كەس نىە ، ھەر مىنال گەرە بوو لە خىزانەكەى
جىادەبىتەۋە و پەيۋەندى لەگەل نامىنى .

نەۋەك كۆمەلگەى نەزانى ئىمە كە بە خۇشەۋىستىيەكى خۇپەرستى مىنال سەرلى
شىۋاۋ دەكەين و لى تىك دەدەين و دەمانەۋى تەنبا بە دەستۋورى خۇمان ئاينىدەى
مىندالىان دابىن بكەين . ۋەكو كۆيلە لەگەل مىندالىان ھەلس و كەۋت ئەكەين ،
بەتايىبەتى كچ كە ھىچ مافىكى نىە لەيىر كىرەنەۋە و بىرار دانى بۇ بە ھاسەرىۋون .
دەبى بىر كىرەنەۋەى خىزانى مۇسلمان لە دانانى ژيان و بە ھاسەرىۋون لەسەر رى
ئاينى روۋناكى . ئىسلام بىت . بەراستى مانەۋەى گەنج ئەبىقە ئازاۋە (فتنە) يەكى
گەرە لەناۋ كۆمەل و ئەو ئازاۋەيەش ھىچ دايك و باۋكىك پىى خۇش نىە و ئەنجامى
ئەو ئازاۋەيەشى بەدل نىە بەلام دايك و باۋكى نەزان ئەم لىك دانەۋەيەيان نىە ، لە
ئەنجامدا ئەمە بوۋە ھۇكارىكى بىنەرەتى بۇ ئەۋەى پارە و پارەپەرستى باۋى ھەبىت بە
شىۋەيەك كە ھەموو گەنجىك باۋەرى واىە و واتى گەيشتۋە كە ئەگەر بىت و
دەۋلەمەندو و ساماندار بوايە ! ئەۋە ھەموو خىزانىك پىى رازى دەبوون و كچيان
پىشكەش دەکرد . لەبەر ئەۋە ھەۋلى پارە پەيدا كىرەن ئەدات بە ھەموو شىۋەيەك چ
باش چ خراب ، حەرام ياخۇد حەلال ، دوايش بەبى بىر كىرەنەۋە دەپەۋىت بەھۋى
سامانەكەيەۋە كچىكى دىاربىننىت لە ئاستى پارەكەى و بى مەت و بى نىرخ زاننىنى

ئەو ھاسىرەى چۈنكى دەزانى لەبەر خۇى نا بەلكو لەبەر پارەكەى گىرفانى وا بەرپىزو
خۆشەويىست بوو ! ئەو بۆتە بىنەپەتى خىزان دروست كردن ، دەبىى لەو خىزانە
كەلەسەر بىنەپەتتىكى تەماح و پارە دروست بوو چۈن مىدائىك دروست بى ؟!

لەمەمان كاتدا ھەموو پىنگايەكى ئاژاۋە (فتنە) بۆ مىدال ئاسان ئەكرىت
لەسەربەخۇىى و بەرەللەبى و چاۋلىكردنى پۇژناۋا لە ژيان و پۈالەت ، گەنج و ئافرەت
تىكەلاۋكردن و بەلام كە گەيشتە ئايندە دروست كردنى مىال و بەھاسەربىوونيان
ئەوا ئابلۇقە لەسەر ژيانيان دانەنن و ئەيانەۋى ئەو كىچ و كوپانە توۋشى ھىچ
تاۋانىك نەبن ؟!

پرسىاريان لە ئىمامى على (پەزەى خۋاى ئىبى) كرد لەبارەى ھاسەرىتى كى
بەكەك دىت لەۋەلامدا فەرمۋى :

ھەموو خەلك ۋەك يەكن ، عەربىيان و عەجەمىيان ، قورەيشىيان و ھاشىمىيان ،
ئەۋكەسە بەكەك دىت مۇسلمان بىت و راست بى ، چاك بى ، ئەو كەسە بەكەك نىە
كە فاسق بىت بەلام بۆ كەسىكى زاناۋ شارەزا لە ئاينى ئىسلام پەسەند و باش و
پەۋايە گەر ھەزىنىك بخۋازىت چۈنكى دەتۋانىت بەھۋى ئەو شارەزايى و لىزانى يەى
خۇى زىنگاى چاكى نىشان بدات و بىكات بە ئافرەتتىكى پەۋشت بەرز و بەشەرم و
بەئابرو بەلام بە مەرجىك گەر لە خۇى پادەتتە تۋانائى ئەم پىشەيەى ھەيە بەلام گەر
لەخۇى پانەدەت ئەوا پەۋاننىيە بۆى داخۋازى ھەزىنىك بىكات گەر ھاتوو ئەم ئافرەتە
دىن ويىست و بەئابرو نەبوو . (زاناش) شارەزايانى ئاينى ئەگرىتەۋە چۈنكى پىغەمبەر
(درۋدى خۋاى لەسەرىيت) ئەفەرمۋى :

﴿ الناس معادن كعادن الذهب والفضة خيارهم فى الجاهلية خيارهم فى الاسلام ﴾

﴿ اذا قهروا ﴾

ۋاتە : ۋاتە خەلك كاشن ۋەكۈ كانى زىپ و زىو ، باشەكەيان لە سەردەمى نەفامى دا
باشەكەيانە لە ئىسلام ئەگەر شارەزا بىت لە ئاينەكەى . لەو فەرمۋىدەيە دەردەكەۋى
كە ھىچ كەس لە ھەر تىرە ۋە ھۆزىك و نەتەۋەيەك بىت ئەگەر مۇسلمان بىت نابى

داخوازی کاریک بگه رینیتوه و پی ی رازی نه بیت نه گهر موسلمان بیت و شاره زایی له
ناینه که ی زۆر بیت و رهوشتی بهرز بیت و باش بیت و له گهل کچه که ش به یه که رازی
بن .

ئه وه ش چهند نمونه یه که که له سهرده می پیغه مبه (د.خ) و له سهرده می یارانی
(رهزای خویان لیبیت) رووی داوه بۆ خیزان دروست کردن :

عن المغيرة بن شعبة : انه خطب امرأة ، فقال له رسول الله صلى الله عليه وسلم :
انظرت اليها ؟ قال : لا ، قال : انظر اليها ، فانه احرى ان يؤدم بينكما .

يؤدم بينكما : اي اجدر ان يدوم الوداق بينكما

رواه النسائي وابن ماجه والترمذي وحسنه

واته : موغیره کوری شو عبه داوای ژنیکی کرد ، پیغه مبه (درودی خوای له
سهربیت) پیی ووت : ئایا ته ماشات کردوه ؟ ، ووتی : نه خیر ، پیی ووت : ته ماشای
به که ، چونکه ته ماشا کردن ئه وه دیارده کات که له ناینده نیوانتتان باش بیت له گهل
یه که و به ته بایی بژین .

که واته پیویسته کچه که و کوره که ته ماشای یه که بکه ن : هه تا دلیان بجیته سه
یه که ، ئه و کاته ی به دلی یه که بوون ، هیچ کهس بۆی نیه به ینیان تیک بدات . پیغه مبه
(دروودی خوای له سهربیت) چوووه داخوازی کچیک بۆ هاوه لیکی خۆی که ناوی
(جلیبیب) بوو ، وادیاره دایک و باوکی کچه که ویستیان رازی نه بن و پییان خۆش
نه بوو به لام کچه که یان که گوپی لی بوو هاته لایان و ووتی پیغه مبه (د.خ) خۆی
هاتوووه و ئه و کوره ی به شایانی کچه که تان دانه می ، ئیوه چۆن رازی نابن؟! به لی
یه که سه دایک و باوکه که ی له قسه ی خۆیان پاش گهن بوونه وه و رازی بوون .
ئه وه چی نه گه یه نی؟! :

وادیاره کچ توانیویه تی قسه ی خۆی بکات و رای خۆی ده ربیری له سه ر ناین و
ریگای راست . وه ره وه ها ناستی و پله باوه ری دایک و باوکی ئه وه نده هه بوو که
په شیمان ببه وه له چه وتی و نه هیلن شه یقان کاریان لی بکات چونکه نه وان له بهر

کچهکه‌یان بوو ، مادام کچهکه‌ش پازی بوو نه‌وان شو مافه‌یان به‌خو‌یان نه‌دا ، بی گومان که پیغه‌مبەر خو‌ی هات پی‌ویستی به‌پرسیار نیه .

به‌لام به‌داخه‌وه ، له‌و سهرده‌مه باوک و دایکی واکه‌مه و کچیش سهر به‌خو‌ییان له‌پنگای چه‌وت زیاتره له‌وه‌ی له‌پنگای راست ری‌یان پی بدری زور له‌دایک و باوکیش ناموزگاری وهرناگرن . په‌نگه ناموزگاری کاریان تی نه‌کات و نه‌ترسین له‌پاشه پزژ و له‌پزژی دوا‌ییش نه‌وه جیاوازی پله‌ی باوه‌رداری قول و بیرکردنه‌وه‌یه له‌سهر ده‌ستووری خودا . ده‌بی زمان و دل له‌گه‌ل یه‌ک بن و کارکردن په‌نگ دانه‌وه‌ی باوه‌ری‌یت . هه‌تا نیستا له‌پیشینه چاکه‌کان (السلف الصالح) هیچ به‌رگویم نه‌که‌وتوه و نه‌م خو‌یندیته‌وه که ته‌گه‌ریان دایته به‌ر نیشی خیر ، وه به‌هاوسه‌ربوونی پیک و پیک ههر ناسان کراوه .

(سعیدی بن مسیب) که یه‌کینه له‌پیشه‌واکانی (تابعین) له‌خه‌لکی مه‌دینه کچه‌که‌ی خو‌ی به‌دوو په‌نجایی ماره‌کرد له‌گه‌نجیکی هه‌ژار له‌قوتاییه‌کانی خو‌ی که‌س به‌چه‌وتی نه‌زانی و باسی نه‌کرد و له‌گه‌ل نه‌وه‌ش کچه‌که‌ی زاناش بوو . (ابو‌درداء) (خوایی لی پازی بی‌ت) که یاری پیغه‌مبەر (د.خ) بوو له‌دیمه‌شق ، معاوییه‌ی کوپی (نه‌بو سوفیان) داوای کچه‌که‌ی که ناوی (درداء) بوو بو (یزید) کوپی . به‌لام نه‌بوو دردا پازی نه‌بوو له‌پاشان کچه‌که‌ی دایه‌گه‌نجیکی موسلمان که له‌کۆمه‌له‌ی گشتی خه‌لک بوو له‌دیمه‌شق بلا‌وبوو که (نه‌بوو درداء) کچه‌که‌ی داوه‌ته شوو که پرسیریان له‌نه‌بوو درداء کرد ووتی :

من بویه کچه‌که‌م نه‌دایه (یزید) چونکه ترسام کچه‌که‌م له‌ناو نه‌و خو‌شی و خزمه‌تکارو گه‌وره‌یی دنیا نا‌زاوه بکه‌ویته ناو نایه‌که‌ی .

نا به‌و جوړه کچ به‌شو نه‌درا له‌یه‌که‌م جاره‌وه بی‌ریان له‌ناین و باوه‌پ نه‌کرده‌وه خوزگه نیستاش خیزان که‌می‌ک به‌ره‌و باوه‌پ بگه‌رینه‌وه له‌بیرکردنه‌وه به‌تایبه‌تی به‌نه‌په‌تی ژیان ده‌ست پی کردن که به‌هاوسه‌ر بوونه که ناینده‌ی مرۆقه له‌ژیان و له‌ناین . نه‌و کارانه به‌هره‌ نیه : به‌هره له‌قولی باوه‌ریاندا‌یه و نه‌و باوه‌په‌ی که وای لی کردوون بترسین و به‌بیری نیسلام بیربکه‌نه‌وه و له‌و‌پزژه بترسین که خوای گه‌وره له‌

سوره تی (الزلزله) ده فهرموی ﴿ فنن عمل مقال ذرة خیرایره (۷) ومن عمل مقال ذرة

شرایره (۸) ﴾

واته: نهووی له کیشی نهتۆم (زهره) يك چاکه بکات دیتهوه پیشی و نهووی له کیشی نهتۆمیک خراپه بکات دیتهوه ری . بهلی نهر هه موو نامۆزگاریه جیگای هیچ ناگری گهر دلی بیرو باوهری تیا نه بییت و نه ترسی وله دوارۆژ و بیرو باوهره که ی هاندهری نه بییت بۆ کاری چاکه .

(بلال حه بهشی) (رهزای خوای لی بی) که بهنده یه کی حه بهشی بوو خوای گه و ره به ناینی ئیسلامی پیروژ به رزی کرده وه ، خوشکی (عبد الرحمنی کوری عوف) ی هینا که (عبد الرحمنی کوری عوف) له یه که دهوله مهنده کانی نه و کاته ی قوریشی بوو . که واته له کاتی پیشینه چاکه کان ته نیا پیوانه ی باوهر و رهوشتی چاک هه بوو بۆ به هاوسهر بوونی دوو کهس .

پیغه مبه ر (د.خ) زهینه بی کچی جهش (رهزای خوای لی بی) که کچی پووری بوو دایه زهیدی کوری حارسه . که زهید له پیش ئیسلام به بهنده یی درایه (خدیجه ی گه و ره) رهزای خوای لی بی ئینجا نهویش پیشکهشی پیغه مبه ری کرد پیغه مبه ریش (د.خ) نازادی کرد و کردیه کوری خۆی و زۆریش خوشی دهویست . زهینه ب و براکه ی که ناوی (عبدالله بن جحش) بوو رازی نه بوون به لام نایه تی (۳۶) له سوره تی نه حزب فرمان بوو له خوا وه که هه ر ئیشیک خواو پیغه مبه ری خوا بیکه ن له سهر موسلمانان کهس ناتوانی به و ئیشه رازی نه بییت : که خوای گه و ره ده فهرموی : ﴿ وما کان لمؤمن ولما مؤمنة اذا قضی الله ورسوله أمرا أن یکون لهن الخیرة

من أمرهم ومن یصل الله ورسوله فقد ضلّ لایا مینا (۳۸) ﴾

به و جۆره (زهینه ب) رازی بوو .

بی گومان هه زاره ها نمونه ی وا هه یه هه مووی یک شت پیشان ده دا . نهویش قولی بیرو باوهر به خوا که کاری کرد بووه سهر هه موو جولانه و یان و هه ر هه لس و که و تیکیان بکرد بایه نه و به پیوه ری باوهر بوو بۆ خۆ ناماده کردن بوو بۆ روژی

دوايي ، پوږي سزاو پاداشت ، پيغه مېر (دخ) جياوازي له نيوان خه لکي دا نه هېشت
 ته نيا جياوازي بيو باوه نه بيت . ته نها عرب و عجه م و قوږه يش هيچ جياوازيان
 نه بوو به لکو له قيو دوله مند و دسه لات دارو بي دسه لاتيش جياوازيان نه بوو .
 له دواييدا نه دوو نمونه يه خواره وم نووسي که هزارها به سرهاتي
 ناخوشي ترو گوره ترو دل ته زين تر و به تاوان تر هيه و پوده دات له سرده مه دا که
 هه نديکيان هر باسي ناکريت که پهنکه له سرده مه خه لک خوي به نوخوازتر و
 پيشکه وتوتر دابني له چاو سرده مي چرخي زيريني نيسلام چرخي پيغه مېر و
 هاو له کاني (په زاي خوايان لي بي) به لام به داخوه نهو پيشکه وتنه ي نيستا ته نيا له
 ماده بوو هره ها له زالبووني پواله تي ماده ي به سر فتره ي پاكي مروف و واي
 لي کرد مروفايه تي و به زه يي و پيگه وه ژيان پاش بکويت . بهو جوړه مروف بي
 شکو مندي بريت هست به مروفايه تي خوي نه کات ته نيا وه به نده ي مروفيکي تر
 خوي له ماده تير بکات و هو لي بو خوي بيت و بهس نهو سرده مي به نده ي
 ناده ميزاده بو ناده ميزادي تر که واي کرد هست و بيو کردنه وي هرکس له بو
 خوي بيت .

داوام وايه که نهو دوو نمونه کورته نه خویننه وه کارتان به شيوه يک لي بکات که
 پنگه نه وانه خوشک و براو مندالي نيوه بن بترسين لهو نه نجامي بهرله لايي و بي
 باوه ريه :

۱- ژنيک ميرده که ي مرد وه نه م نافرته گه نج بوو به ته من دانه چو بوو و
 منداليسي همبو ، له پاش ته و او بووني (عه) ي ويستي شوو بکاته وه به لام ، لهو
 سرده مه به تاواني دوزانن که و ژن شوو بکاته وه گهر منالي هبيت به تايبه تي گهر
 کوپ بيت نهو ژنه داخوازي هات به لام کي پازي ده بي؟! خيزاني ميرده که ي له وانه بوو
 بيکوژن ، باوک و دايکيشي پشتي ناگرن ، بهو جوړه درگاي سوز و دينداريان لي
 گرت و پي بي دينيش زوره ! خوي و پاوه که يه کيان به دل بوو هاتوو چوو
 ته نيایي و دهرپشتي خراپ که ناگيان لهو نيه چاکه بکن و يارمه تي بدن به لام بو
 خراپه و غه يبت و بوختان هر خويان ناگادارن هه تا تووشي گوره ترين تاوان بوون

و بهو شیوهیه دونیاو قیامه‌تیاں لهنه‌ست چوو مه‌گهر خوا ره‌حم کات . نینجا پیاوه‌که و ژنه‌که‌یان کوشت .

کی تاوانباره ؟ نایا هر ئو دوو‌که‌سه ؟ نه‌خیر ! کو‌م‌لی ده‌روپشتیان تاوانبارن چونکه ری‌ی حه‌لالیان لی‌گرتن و بوون به‌شه‌یتان و نه‌یان هیشته‌ له‌سهر ری‌بازی نیسلا می‌پی‌وژ که مافی هه‌موو که‌سیکی پاراستوو به‌ین به‌هاوسهری یه‌ک و گیروو گرفتگی کو‌مه‌لگا که‌م بیته‌وه سهره‌نجام ری‌ی چه‌وتیان گرت و نه‌مه‌ش نه‌نجامه‌کی .

ده‌بی بزانی‌ن که پیغه‌مبهر (د.خ) ده‌فرموی ﴿ الحیاء شعیة من الایمان ﴾ واته : شهرم و حه‌یا به‌شیکه له‌باوهر مانای نه‌وه نیه که شهرم و حه‌یا له‌مرؤ‌قات لی‌بکات شهرم و حه‌یا له‌خوا‌ی په‌روه‌ردگار نه‌که‌یت به‌لکو ئو شهرمو حه‌یا یه‌ له‌خوا بکه‌یت و له‌سهر ری‌گای خوا که (لاهیاء فی‌الدین) شهرم نیه له‌نایندا ده‌بی هه‌ول بده‌ین له‌سهر ری‌گای خوا بو‌ماف سه‌ندن نه‌ک له‌شهرمی بهنده‌ خو‌مان تووشی تاوانی گه‌وره بکه‌ین نه‌بی شهرموو حه‌یا بکه‌ین له‌خوا‌ی گه‌وره و له‌فریشته‌کانی سهر شانمان .

۲- گه‌نجیک له‌گه‌ل گه‌نجیکی تر هاوری‌ی یه‌کتری بوون و ها‌توو‌چو‌ی مالی یه‌کتریان ده‌کرد گه‌نجه‌که خوشکی هاوری‌که‌ی به‌دل بوو داوای کرد به‌لام نه‌یاندایی که چی گه‌نجه‌که دلی که‌وتبووه سهر ئو کچه‌ چهند له‌پیاوانی ئاینی و دونیایی گه‌وره‌ی نارد بو‌خوازبینی که‌چی ماله‌که دلیان ره‌ق تریوو . وای لی‌هات گه‌نجه‌که به‌نه‌ینی کچه‌که ماره‌ بکات به‌نیازی نه‌وه‌ی مالی خاوه‌ن کچه‌که بکه‌ونه به‌رامبهر نه‌وکاره و رازی‌بن ، که‌چی به‌پیچه‌وانه‌وه ئیشه‌که زیاتر ئالۆز بوو چهند جار ویستیان کچه‌که بکوژن . به‌کوره‌که‌یان ووت نه‌گهر ته‌لاقی نه‌ده‌ی ئیمه‌کچه‌که ده‌کوژین ، ناچار کوره‌که ته‌لاقی دا . ئو کوره به‌سهره‌ته‌که‌ی خو‌ی هر به‌گریان ده‌گیرایه‌وه هه‌موو که‌سیک هیوای ده‌خواست که یارمه‌تی بدات به‌لام له‌گه‌ل دایک و باوکی نه‌زان و خوانه‌ناس هیچ نا‌کری .

نه‌وه و هه‌زاره‌ها به‌سهره‌اتی تر که زۆرداری له‌کچ و کور ده‌کری و وای لی‌دیت تووشی تاوانیان بکه‌ن و ری‌ی چه‌وت بگرن بی شهرم بن له‌گه‌ل ده‌روپشتیان و نه‌وه

بى شەرمىيەش بېيىتە ھۆى ئەۋەى بى باۋەپىن . با ھەر لەيەكەم جار ئەو ھەلۋىستانە بە شىۋەيەكى ئاينى و باۋەپۋە شىكار بىكرىت ئەوا گىرۈگرفتەكان بە شىۋەيەكى زانستىيانە چارەسەر دەكرىن و ئەو ھەموو شتە پۈۋنادات و كەسىش تۈۋشى تاوان ئايىت ، بالەيەكەم جار ئاگادارى كچيان بىن و ئەۋەندە سەربەخۇ ئەبى ولە دوايشدا لەناۋى نەبەن بە تىكەل كىردى ھەندىك لە باۋەپ و ئاين و بەزەيى و خۇشەويستى و دورىكەۋتەنەۋە لە خۇپەرستى و پارەپەرستى .

لەو بەسەرھاتانەدا دەردەكەۋى كە : ئەگەر بىتۈۋ لەيەكەم چارەۋە لەسەر ئاينى پۈۋناكى ئىسلام بېۋىن ئاۋا ئاكەۋىنە ئاۋ ئەو گىرۈگرفتەنە و ئەبى پىلان و نەخشەكىشانمان لەسەر پىئى خوا داپېزىن و باۋەپداران لەگەل يەك بەبەزەيى و سۆز بىجۈلئەنەۋە لە ھەمان كات بزانن باۋەپدار ئەبى لەگەل بىراى باۋەپدارى چۈن بىجۈلئەنەۋە و لەسەر ئەۋەش پىغەمبەر (د.خ) دەفەرمۈى : ﴿المؤمن أخوالمؤمن وفلاحل له أن يباع على بيع أخيه ولا يخطب على خطبة أخيه حتى يذر﴾ رواه أحمد وسلم .

بىز : يترك

ۋاتە : باۋەپدار بىراى باۋەپدارە ھەلأل نىيە لەسەر فرۇشتىنى بىراى مامەلە بىكات و لەسەر داخۋازى بىراى داخۋازى بىكات .

كەۋاتە ھەر كچىك داخۋازى كىرايىت كچەكە پىنى پازى بۈۋى بىرا مۇسلماننىكى تر بۈى نىيە داخۋازى ئەو كچە بىكات . پىئۈيستمەنە بگەپىنەۋە سەر قورئانى پىرۈز و فەرمۇدەكانى پىغەمبەر (د.خ) ھەتا ژيانمان تىك نەچىت و ھەردۈۋلا لەدەست نەدەين ھەم دىنيا و ھەم پۇژى دوايىش . قورئانى پىرۈز و فەرمۇدەكانى پىغەمبەر (د.خ) بگەينە ئامۇژگارى بۇ ھەموو گىرۈگرفتىك .

چۈنكە ۋادەردەكەۋى بە ھاۋسەربۈۋنى ھەلأل پىژئەيەكى پىچەۋانەيە لەگەل زىناكرىن و پىئى ھەرام ۋەك بىركارى ھەرچەندە بە ھاۋسەربۈۋن گران بىكرىت و پىئى پى نەدرى ئەۋا زىناكرىن ئاسان تر دەبى چۈنكە ئەو ھەموو گەنجە بى گومان شتىكى زۆر سىروشتىيە كە ھەزىيان بچىتە ژنەينان بەلام ئەگەر بە ھەلأل نەتۈۋانن ئارەزۈە پەگەزىيەكان تىزىكەن ئەۋا خۇ پاگرتىيان زەھمەتر دەبى بەرامبەر لاكەى تر لەبەر ئەۋە

(فرض عین) (پیویسته) لهسهرمان که یارمه تی هه موو گهنجیک بدهین و ری بهاوسه ربوونی بۆ ناسان بکهین و نامۆزگاری نهو براگهنجانه بکهین که نه گهر ده توانن خیزان به خیو بکهن نه بی ژن بینن . خهلیفه ی موسلمانان (عمری کوری خطاب) (رهزای خوی لبی) و توویه تی هه ر گهنجیک که توانای ژن هینانی هه به و ژن نه هینی نه وه له بهر (فسق و فجور) ی تی .

نه بی کچ و ههروه ها خیزانه که ی نه وهنده نیشتی بهاوسه ربوون زه حمه ت نه کهن و یارمه تی ده ربین بۆ گهنج له بهاوسه ربوون به هه لالی . به لام به داخه وه هه ندی دایک و باوک هیچ بیر له کچ و کوربان نا که نه وه و ده شزانن هه زیان له بهاوسه ربوونه ، هه ست به هیچ بهر پرسیاریک نا کهن په له نا کهن که مناله کانیان له خه م ده رکهن و تووشی هه له نه بن .

نه بینن له وولاتی رۆژئاوا هه تا گهنجیک ژن دینی و بهر پرسیار ی خیزانیک ده گریته نه ستۆی . نه و کچ و کوره چهنده ها جار (اعوذ بالله) تووشی زینا بوونه و پیاان شتیکی زۆر ناسانیشه به لام مه سفولییه تی ژن هینان و شوو کردنیان به هه لالی زۆر لا زه حمه ت تره که چی به هه رامیشه مندالیان ده بی پیاان ناساتره .

سبحان الله چه ند کاری خوایی زه حمه ت و گران بیت به رامبه ری کاری شه یتان سووک و ناسان ده بیت . هه رچهنده ری خوا له بیرو هۆشمان که متر جی گیر بی مانای وایه ری شه یتان چاکتر چه سپاوه . خوی گه وره له خراپه به دورمان خاته وه

به‌شی دووهم فره ژنی

بی گومان فره ژنی یه‌کیکه له مافه په‌واکانی ژن ، پېش نه‌وی مافیک بڼت بو پیاو ، چونکه به فره‌ژنی ژنی بی پیاو نامینی و وه فره ژنیش نه‌بی له‌سه‌ر ده‌ستووری خودایی ، مەرجه شه‌ریه‌کانی جی‌یه‌جی بکری له دادگه‌ری نیوان ژن و به‌خیو کردنیان و به جیادانانیان . هه‌روه‌ک خوای گه‌وره‌ فەرموویه‌تی :

بسم الله الرحمن الرحيم

﴿وَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تُحْسِطُوا فِي الْيَتَامَىٰ فَانكِسُوا مَطَابَ لَكُمْ مِنَ النِّسَاءِ مَنى
وَمِلَاحَ وَرَبَاعَ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا تَحْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَلَّا تَعُولُوا ﴾ (٢)

سورة النساء

واته : نه‌گه‌ر ترسان له‌وی نه‌توانن مافی نه‌و کچه هه‌تیوه پیاوژن که لاتانه کاتی که هه‌زه‌که‌ن ماری بکه‌ن نه‌وه ژنی تر بینن چه‌ندتان هه‌ز کرد دوو یان سی یان چوار (له‌وه زیاتر هه‌رامه) نه‌گه‌ر ترسان له‌وی نه‌توانن به دادگه‌ری پیاو بگرن نه‌وا یه‌ک ژن بینن یان نه‌و ژنانه‌ی له ژیر ده‌ستان و هه‌ک که‌نیزه نه‌وه باشته‌ر که دادگه‌ر بن و ژۆرداری نه‌که‌ن .

خوای گه‌وره و میه‌ره‌بان له‌ ئایه‌تیکێ تر باسی دادگه‌ری کردووه و هه‌ک وه‌لام دانه‌ویه‌ک ده‌فه‌رموی :

﴿وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدِلُوا بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَمِيلُوا كُلَّ الْمِيلِ فَذَرُوهُنَّ كَالْمُحَلَقَةِ
وَإِنْ تُحِلُّوهَا وَتَقُولُوا إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ﴾ سورة النساء (١٢٩)

واته : ئیوه‌ه‌ی پیاوان ناتوانن ژنه‌کانتان به دادگه‌ری پیاو بگرن نه‌گه‌ر هه‌ولێشتان دا له‌به‌ر نه‌وه لارمه‌بنه‌وه بو لایه‌کیان و ژنه‌که‌ی تر به‌ پیاوێ ده‌یه‌نه‌وه له‌ نیوان نه‌وه‌ی

چونکه کاتی ئافرهت یان پیاو به ته نیا نه مینیتوه گیروگرفتی که سایه تی زیاد دهکات و همر له بهر نه وه شه حیکمه تی حه لال کردنی فره ژنی . چونکه هه موو کاتیک ئافرهت زۆرتره له پیاو و ئافره تیش کۆمپانیای دروست بوونی ئاده میزاده و شماره شیان زیاتره له پیاو هه تا له گیانه بهرانی تریشدا .

١- به‌هاوسه‌ر بوونی هه‌موو ژن و پیاویک .

27

۲- هه موو ئافره تان و پياوان دهرفته تيان دهست دهكوى كه بچن به باوك و دايك بهوى نهگىر خوښى مندانلى نهبوو شه نهگىر ژن بى منالى ميژدهكوى له شهرعدا وهك منالى خوښى ، نهگىر پياوښ بوو بيوه ژنيكى به منال بينى نهوښ وهك منالى خوښى دهبى .

به لام كه فرمژنى بهكارىكى نارپوا له قه لاهم ددرى (په نا به خوا) بى شهرمانه ستم له قورئانى پيژن سونه تى پيغه مېهر دهكرى نهوښ له سهره تاوه له دوو سرچاوه هاتووه :

۱- له دهرهوه :

له لايهن نهزان و گومراكان و بهوى (نيستشراق ، تبشير ، استعمار) كه پرپاگه ندهى بو دهكهن . كه هه موو كات ده يانهوى شه ئايه پاگه مان لى بشيويئن و به شيوه يه كه هه ستيشى پى نهكهن و شيرازهى كومه لايه تى جوان و په وشتى بهرږى كورده واريان لى تيك بدن . هه وليان داوه به پشتيوانى شه يتان كرده وى خراپمان بو به جوان نيشان بدن ، له جياتى نه وى ئافره ت به ئاپرووى خوښه شوو بكات ، ئافره تيان له پى دهر كرد و وايان له ئافره تان و پياوان گهياند به هوى بهر لايى پيش دهكهن و پيوست نيه ئافره ت هاوسه رى هه بيت .

۲- له ئاوه وه : سروشتى ئافره ت وايه حمزده كا له گهل هاوسه ركه ي به ته نيا بژى و هاوتايه كى نه بى نه مهش بووه ته هوى يارمه تى شه ته زوه گومرايانه ، بى نه وى هه ست بكهن كهوا بوونه ته چه كى دهستى بى برپوايان

بو نمونه گومان له وه دا نيه مندانليش حمزده كات به تاقانه يى بمينيته وه هه تا خوښه ويستى دايك و باوك بو شه بى به ته نيا به لام هيج دايك و باوك يك پرس به مندانلى يه كه م ئاگهن نهگىر بيا نه وى منال يكي تريان ببى . وه له هه مان كاتدا ئافره ت حمز ده كات ژنى به سهر نيئ ، به لام شمرع دايناوه ههر پياويك بيه وى ژنيكى تريئى ده بى پرس به ژنه كه ي بكات نه خير چونكه ژن ناچار نه بى پازى نا بيت ژنى به سهر بيت و هاوتا بو خوښى پهيدا بكات . چونكه شه ژنه دهيه وى سامان و پاره ي

پياو ھەربۇ خۇي بېت و تىنانت ھەز ناكات پياو ھەكەي يارمەتى دايك و باوكيشى
بدات لاي وايە نەو مافى خۇيەتى !!

ھەرجەكانى فرەژن

۱- ھەبى پياو بىتوانى بەخيويان بگات . بەلام شيوەي بەخيوکردن چەند جۇرىكى
ھەبە : لە پېشىنە چاكەكانمان ديارە كە نۇرپەيان ھەژاريون زۇر جار ھەنكە
خورمايەك نەبوو بېخۇن ئىنجا ژنېشيان زۇر دينا كەواتە ئەگەر بېھەي بەخيويان
بگات ماناي ئەو نېە ھەريەكەيان ھەموو پيداويستى ژيانى (پەلە يەككى) ئەمرۆي
ھەبى ، ھەموو كات پەرلەمالى خواردن بى ، خۇاي گەورە رزق ھەرە و ھەريۇھيك كە
دروستى كردووە رزقى بۇ دابەش كردووە ئەگەر شووي كردبى يان نا .

۲- ھەبى بەجيا دايان بىنى . واتە ھەريەكەيان لە مالى خۇي سەريەخۇ بى وە ھەرە
پياو پېكەوھەيان دانى ، تەنيا ھەرجيك نەبى ئەويش ئەگەر ئافرەتەكان بەبى ترس و
بەبى شەرم رازى بوون لەگەل يەكتەر بژىن ئەو ئەو كاتە لەگەل يەكېش بىن ئاساييە .
چونكە ژيان لەگەل يەكتەر گېروگرفت زىاد ھەكات . پېغەمبەر (د.خ) نۆژنى پېكەو
ھەبوو ھەريەكەيان لە ژوورى خۇيان و خواردن و خواردنەوھەشيان جيابوو . ئەگەر
چى خواردنېشيان نەبوو . دەگىرنەوھە ھەندى جار بە مانگ ئاگر لە مالەكانى پېغەمبەر
(د.خ) نەدەكرايەو ، كەواتە بەجيا دانان ماناي ئەو نادات ھېچ كەموو كورىان نەبى
بەلكو بۇ ئەو يە گېروگرفتى ناو خيزان كەم بىكرىتەو .

۳- پياو ھەول بدات جياوازي لە نيوان ژنەكاندا نەكات . ئەوھى لەدليەتى لە
جياوازي خۇشەويستى ئاشكراي نەكات و دادپەرور بى لە گەليان . پېغەمبەر (د.خ)
دەفەرموى ﴿من كان له إمرأتان فماله لئلهما جاء يوم القيامة وشقة مائل﴾
رواه أبو داود والترمذي والنسائي .

واتە : ھەربياويك دوو ژنى ھەبوو يەككىكانى ويست و ئەوى ترياى نەويست
ئەو رۆژى قىيامەت لايەككى لەشى لايەككى تر راندەكيشى واتە لايەككىان لەسەر زەوى
دەخشى چونكە پېغەمبەر (د.خ) دەفەرموى ژن ئەسیرە لەژىر دەستى مېردەكەي . زۇر

ژنهنان بهراستی موعجزه‌ی ژن پاراستنه چونکه له ئيسلامدا . پينغه مېسر (د.خ) دهفرموي ﴿لَا رَهْبَانِيَّةَ فِي الْإِسْلَامِ، وَمَنْ رَغِبَ عَنْ سُنِّيِ فَلَيْسَ مِنِّي﴾ واته دهبي چ ژن چ پياو بهبي هاوسر نه ميښتهوه بي هاوسري له سوونه تي پينغه مېسر دا ني يه (د.خ) بههيج جورېك . بهراستی مانه وهی نافره بي هاوسر جي بي بهزه يي يه چونکه بي بهشه له خوښي ژيان و مال و منال ويان نه وه تا نافره ته بي باوه په كان دهست به رابواردن دهكن چونكه ترسيكيان لهسر ني يه و بير له دواړوژ ناكه نه وه و شهرميان نه ماوه ، بو نمونه له شوپنكي و هك به پرازيل دوو مليون نافره ت بگره زياترېش به خوروشتن پاره پيدا دهكن . وه زوريه وولاتاني نهورپا و نهامريكا ژنه كانيان بي كهكو تاوانبارن ! نايا نهو نايين و حوكمه تانه ي كه فره ژني قهدهغه دهكات چوژ نهو كارانه ي كردو ته سوونته ؟؟؟

نهگه ئيسلام پري به فره ژني داوه! ريگاي نهوان زور ژنهو زور ميږديه بهلام بي نرك و بهرپرسياري كومه لايه تي هر وهكو ژياني ناژول .

نهو پياوانه ي كه پروپاگنده دهكن دژي فره ژني دهباويه بههيج جورېك ته ماشاي ژني تر نهكن !! دهست له ناو دهستيان نه نين و شتي تر نه وهنده ريزي ژنيان گرتبي كه باسي دهكن . بهلام دهبينين به پينچه وانه وه زوريه يان نهك له گهل چوار ژن بهكو له گهل زياترېش راده بوين . نهوانه له پوناكي يهك ژني به دهسه لاتي بي ترسيان هيه و له تاريكي چندها ژنيان هه لخله تاندوه بو رابواردني خويان . بي نه وهی نهو ژنه بي دهسه لاته نه بتوانن به حه لالي شويان پي بكه و له پوناكي په يوهنديان هبي . بهكو نهو نافره تانه سرشوپي دنيا و قيامه تن . كاتي نهو نافره ته سر لي شيووه باسي شوو كردن دهكات هه زارها فلهسه فلهو په ند و په ووشتي ريك باس دهكات بو سوارچاكه كي . كه بهو مهرجانه پازيه . بهلام ته ماشا دهكن سهر لي شيووه و هر پوژي پياويك تاقي دهكاته وه خواي گه وه بمان پاريزي ، نهو نافره تانه هه رچه نده خويان به تي گه يشتو د هزانن بهلام لهراستي دا هه لخله تاوي چهنه پياويكي گومران كه وهك گورگ گوشته كه يان دهخون و ئيسكه كه يان فري دهه ن .

به خيويان دهكهن و بهزهريان پنيان ديتتهوه به پيچپهوانهي نو پياوهي يك ژني ههيه و گهر نو ژنهش بههوي نهخوشيهكهوه لهناو چوو يان بههوي گيروگرفتنيك ليك جيا بوونهوه كاتيک نو پياوه ژنيكي تر ديتني هيچ پهيوهندي لهگهل نو مندا لانه نهبووه و نه ياني ديوه و بهزهري پنيان دا نايهتهوه زور له گهلان خهراپ دهبي ، به لام كه دوو ژن يان زياتر لهگهل يهكتر دهژين راسته هه موو كات له مونا فسه دا دهين به لام ههنديك سوزو بهزهري لهنيوانياندا پهيدا دهبيت بهو پاددهيهي له پاش مردني يهكيان نهوي تر بهزهري به منالهكاندا ديتتهوه .

۳- بههوي فرهژني نهركي پياو لهسهر ژن كه دهبيتتهوه : لهبر نهوه كه ژنيك نيو پياوي دهست دهكهوي يان سسيهكي وه يان چواريهكي چونكه ژياني نو پياوه دابهش دهبي بهسهر ژنهكاندا بهوه نهركهكهشي (نهجزي) كه دهبيتتهوه و چونكه پيغه مبر (د.خ) دهفرموي : قالت عائشة (رضي الله عنها) سالت رسول الله (صلى الله عليه وسلم) أي الناس أعظم حقاً على المرأة؟ قال: زوجها قالت: فأى الناس أعظم حقاً على الرجل؟ قال: أمه) رواه الحاكم .

واته : عائشه پهزاي خواي لبي خيژاني پيغه مبر (د.خ) له پيغه مبري (د.خ) پرسى كي گه ورترين مافي لهسهر ژنه ؟ ووتى ميژدهكهي : عائشه پهزاي خواي لبي ووتى نهي كي گه ورترين مافي لهسهر پياوه ؟ ووتى داكي . پيغه مبر (د.خ) دهفرموي ﴿ أَيُّهَا امْرَأَاتُ زَوْجُهَا عَلَيْهَا رَاضٍ دَخَلْتُ الْجَنَّةَ ﴾ . واته : ههرا فرهتيك بمريت و پياوهكهي لي پازي بيت نهوه جيگاي بههشته و دهچيته بههشت) . نو كاتهي كه پياو زور ژني ههبيت ههريهكيان دهيانهوي به جوانترين شيوه نهركي سهر شاني جي بهجي بكات و ميژدهكهي پازي بكات .

۴- ئافرهت هه موو كات حهزي له پيش بركي ههيه لهگهل يهكتر لهسهر جواني و پاكي و مالي دونياو خانووي خوش و زور شتي تريس ، نهگهر بيتو پياو زورژني ههبي نهوا ژنهكان هه موو (مونا فسه) دهكهن بو نزيك بوونهوه له پياو و پازي كردني

بهلام نیستاکه ژن له پیاوړی ناترسی له سمر پیاوړه کړی زال بووه و پیاو ناتوانی له قسه ی ژنی دمرچې و ناویری ژنی تر بینې نهو مونافه سمر پیش برکی یه ی نافرت چوټه دمره وه له سمر شه قام و بازاره کان و له سینه ماو جی رابواردنن هیچ خمیان نیه تنیا خو پیشان دان نمبی نهوش هم پیاوړی له ناین وهرگیرا هم خوشی بووه جی ی نفرت و هیچ ریزی نهما .

بوچی ژن حمز له فرمژنی ناکات ؟

۱- گومان له وهدا نیه که فرمژنی شتیکی گرانه چونکه ووتان هاوتا بو ژنه که پهیدا دهبی له دلی پیاو له گیرفانیشی نهوش هیچ ژنیک ناتوانی چاوی لی بپوشی بهلام مړوف حمز له زور شت ناکا ، نهگمر هستی کرد ناچاره ، واز دینی و رازی دهبی بهووی که نهوشته ی هستی نهکوت . واته نهگمر چی ژن حمزی له ژنی تر نیه بیته هاوتای بهلام نهگمر زانی هیچ چاری نیه نهوا رازی دهبی .

۲- کاتی پیاو ژن دینی لمبر یه هؤ ، نهویش ژنه که ی له بهر چاو که وتووه و حمزی له ژنی تره ، ژنی دینی و نهوی تر بهر لالا دهکا نهو پیاوړه هه موو جولانه وه و هلسو کهوتی له ژیر کونترولی نهو ژنه داده بی و ژنی یه که میش واز لی دینی . هیچ بیر له ری خوا ناکاته وه که دهبی به دادوهری بجولیته وه له گلیان .

۳- هه نندی پیاو ژن دین ، هه موو ژنه کان له خانویک دانه نین هلس و کهوتیشیان جیاوازه له گلیان . له گمل یه کیان خراپه ، له گمل نهویریان نهک هر باشه بهلکو زور باشه . نهوش کار دهکاته سمر ژنه کهو دهورو پیشتیشی ، که دژنی فرمژنی رابووستن .

۴- نهو پیاوړی ژنی خوخی خوش دهوی و باشه له گملی بیر له ژن هینان ناکاته وه و تمنانه ت نهگمر ژنیشی پیش کهش بکن ، یان ژنیک دلی پیوه ی بی و خوشی پیشکهش بکات . نهوا ژن ناهینی و بهزه یی بهو ژنه بی پیاوانهش نایه ته وه و قوریانی نادات له پیناوی کوهمل و بیریشی لی ناکاته وه . هست به . نهرکی سرشانی ناکات که دهتوانی چوار ژن بهخو بکات و منالی هه تیویش بهخواهن بکات . نهگمر نهو پیاوړه له پیشه وای ناینیش بییت و بزانی نیسقا زور ژنه بوته نهرکی تایبته (فرض عین) نهگمر بیتووژانایان به چاویکی ناینی و تهقواو بهزه یی بیر لهو

پۇرڭارەي ئافرىتان بىكەنەرە پىڭا چارەيان بۇ دانىن ئەۋىش تەنيا فرەژنەيە ... بەلكو زۇر لە پىشەۋاۋ زانا ئاينىەكان لە ژنەكانيان دەترسىن ئەرەش پىچەۋانەي فرەموودەي پىغەمبەرە (د.خ) كە دەفرەموي ژن ئەسىرە بەلكو لە زۇر شوين وە زۇربەي پىاۋان بونەتە ئەسىرى دەستى ژن (پەنا بە خوا) بەلام ئابى موسلمان لەو جۇرە بن چونكە ۋاي ئىدى ژنەكەش چاۋى بە بەمەشت نەكەۋى و كار لە باۋەپى پىاۋەكەشى دەكات .

۵- چونكە پىاۋو ژن پەرۋەردەي دەستى ژنن ئەۋىش (دايك) ە وە ئەو دايكەش ھەموو كات دژى زۇر ژنە بوۋە لەبەر خۇي ، لەبەر ئەۋە ئەو كۆمەلگايەش دژى فرەژنى پاۋەستاۋە . بى پەچاۋ كەردنى ئەو پۇرڭارەي كە تىاي دەژىن .

۶- زۇرەھا كچى گەنج لەللەۋە بە ھىۋاي ئەۋەن بەھاسەر بن لەگەل پىاۋى بەژن بەلام لەبەر شەرم كەردن ناتۋان ئاشكرائى بكەن . چونكە خۇيان دژى فرەژنى بوۋنەو پىشتى دايكيان گرتوۋە دژى باۋكيان . ئىستا چۇن خۇيان پاش گەز بىنەۋە . وە زۇربەي دايكەكان پازى نىن كچيان بىدەنە پىاۋى بەژن چونكە خۇيان ھەزىان نەكەردوۋە و فرەژنى يان پەت كەردۆتەۋە و تۋانىۋىانە سەركەرن بەسەر ئارەزۋوى مىردەكانيان و نەھىلان ژنيان بەسەر بى بەھەر پىڭايەك بوۋىت بى گومان پىڭاكانىش ھەموۋى دورە لە ئاينى ئىسلامى پىرۋزەۋە .

۷- زۇر لە ئافرىتان كاتىك مىردەكەي ژن دىنى خۇي ۋاز لە مىردەكەي دىنى و پىڭاي نادات ئى نىزىك يىتەۋە . بەلام بەھۋى فرمىسكەكانى پاي گىشتى سەرزەۋى بۇخۇي پادەكىشى و ھىچ بىر لە پاشەپۇژ ئاكاكەۋە . كە بى دلى مىردەكەي كەردۋە ، لە پى ئاين دەرچوۋە چونكە بۇي نىيە دژى ئارەزۋوى مىردەكەي بوەستى . بەلكو زۇر ژن بەپىاۋەكانيان دەلەن ئەگەر ژن يىنى خۇم و مئالەكان لە دەست دەچى . ئەگەر يىتۋو ئەو ژنە باۋەپى تەۋاۋ يىت دەبى بزانى ئەو جۇرە كارە لە دەسلەتلى ئەو نىيە .

۸- زۇر بىر كەردنەۋەي تەسكى تر ھەيە كە ژن بىرى ئى دەكاتەۋە بۇ ئەۋەي پى لە فرە ژنى بگرى . بەلام ھەموۋى دورە لە ئىسلام ، چونكە ئەو بەرەللەيەي كە كۆمەلگا بەگىشتى و ە ئافرىتان بەتايىبەتى ئى تى كەۋتۋون كە ھەموو ھۇكارەكەشى دەگەپىتەۋە بۇ بە شوۋنەدانى كچان و مانەۋەيان . ئەۋىش بوۋە ھۇي ھەزارەھا

نه خوښی د مروني و جهسته يي . چونکه خوی گهوره نارمزوی (جنسي) داو ته مروږ و نهویش پيوستی به تيرکردن هه يه . دهينين روژ ناوا به حرامی نهژين و خویان تير دهکهن . نهبی له کومه لگای ئيسلاميش نهو ريگه حاله لاسان بکری بو تير کردنی نارمزوی جنسي سهره تاي بهر لالا بوونی روژ ناوا بهوه دهستی پيکرد که له دواي شهي جيهانی دووه ، نافرته يي پياو زور بوو ، که نيسه ش فرمژنی حال نه کرد ... نه گهر پياواني نيمه هست بهو نهرکه نهکهن نهبی کومه لگا وه که نهواني لي بيت (په نا به خوی گهوره) يان دهبی پياوه کان به راستی همول بدن و نهرکی فرمژنی بخه نه نستوی خویان خو نهواني ش چاومري ناکهن که نيسه فره ژني يان بو حال کات خوا نهکات . به پيوستی دهمانم پيشه او زانا نايينيه کان دهست به فرمژنی بکهن هه تا نهواني تر چاويان لي بکهن . چونکه هه موو کات مروږ حزن دهکات چاو له پيشه وای خوی بکاته وه له هه موو بواره کانی ژيان .

۹- تیکل بوونی نافرته و پياو له هه موو قوڼاغه کانی ژيان کاريکی زور خراپی کرده سهر همدوولا . ژن و پياو هيچ ريزيکيان بهرام بهر يه که نه ما له هه موو شوينيک ، له قوتا بخانه ، زانکو ، بازار ، هند که تیکل بوون مونا فسه و پيشبرکی يان له گهل يه که کردو تا وای لي هات پياو و ژن نه تواني يه کتری هه لېژين . چونکه بهر دوهام چو تي له يه کتر دهينين و يه کتر تاقی دهکه نه وه و وايړ دهکه نه وه بهو جوړه دهگنه نهو خونه ي خویان که دا يان ناوه له ميشکيان بو هاوسه ري ژيان ، واش ني يه له راستيدا ، چونکه هيچ ئاده ميزاديک ته وای نيه (الکمال لله) . هر يه که به شيک که مو کوری هه يه نه گهر له گهل يه که وا تیکل نه بونا يه نه و نه ده که می يه کتر يان نه ده ديت وه بهر نهو تیکل يه دياره پياو لاسايي نافرته دهکاته وه به خو جوان کردن و ژنيش لاسايي پياو دهکاته وه به جل و بهرگ و هاتوو چو . واته همدوولا نه يان تواني ره گهزی خویان بپاريژن ، هر يه که يان بهر و ره گهزه که ي تر لار بوونه ته وه (په نا به خوا) لهو حاله تمش تووشي نافرته ي خوی گهوره دهين . به موی نهو تیکل بوونه که پيی ده لين يه کسان ي ، شمرم له نيوان ژن و پياودا نه ما . کاتي گه نجيک ده چيته دا وای کچيک کهچ زور چاک ده يناسی و کهم و کور يه که ي دهين ي و

دهكويته گفټوگؤ لهگهلي نؤر جاريش پښي رازي نابي چونكه په كيكي دهوي ته واو بي له هه موو لايمنيكه وه { چاوي كراوه ته وه دور له ناين و پوهشتي بهر } . به و جوړه شو ژنه كه خوي په كسان داناوه لهگهلي پياوړه كي رازي نابي ژني به سمر بيت چونكه ته واو تيگه يشتووه كه وهك پياوړه كي ه ، نمرک و مافيان بهرامبر به يهك و نه ونه ناترسي له دهوي پياوړه كي رازي بكات يان نه .

لهبەر ئىمۇ ھۇيانە و چەندەما ھۇى تر پياو له ژئنيك زياتر ناھيتى . بەلام لەمەمان كاتدا
(يەك ژئە) كارنيكى زۆر خراپى كرده سەر كۆمەلگا بەگشتى ، ئەگەر بەييريكى پۇشن و
ھەلوئىستى ئىسلاميانە تەماشاي بگەين لەوانە :

۱ - پياو ناتواني بهئاساني ژن بينى چونكه لميرى دايه كه ههتا مردن هه
 نهوهندهيه هه چۆنك بئت ، لهبر نهوه زۆر بيردهكاتوه و چاوهري دهكاو دهگهري
 ههتا بهبچووني خوي ژنيكي به دل دهبيت . وهنيه گهنجي موسولمان بير بكاتوه
 زۆر ژن ديني نهوه بهئاساني يهكهه جار ژن ديني و دوايش نهگهريهكيكي بهدل بوو
 بيهيني و ههري بوي پرك كهوت ههروا بهئاساني وهك پيشينه چاكهكانمان ژن بهيني .
 نهخير نهوه لايان حهرايه (اعوذ بالله) . لهبر نهوه كهچ و كوچ زۆر درهنگ
 بههاوسهردهبن و نهوش كار له كۆمهنگه دهكات كه نهوه ههموو گهنجه بي هاوسهرهري
 تيايه ، ههموو كات نزيكه له تاواني گهروه و بچوك بهلام دهبي بير كردنهوهي پياوي
 موسولمان وهك نهسارهكان نهبيت و بيركردنهويهكي ئيسلامي بيت . كه دهتوانن
 جوار ژن بهينن .

۲- پیاو به‌نزد رُنه خیرى زوری پى ده‌گات به‌وش که‌چمند ژنیک له ته‌نیایی بزگار ده‌گات نه‌وش له و فرموده‌یه‌ی پیغه‌مبەر (د.خ) دیاره که ده‌فرموی: عن ابی زر الرفاعی (رضی الله عنه) قال: (قال رسول الله (صلی الله علیه وسلم): علی کل نفس فی کل يوم طلعت فيه الشمس صدقة منه علی نفسه" قلت یا رسول الله من أين أتصدق، وليس لنا أموال؟ قال: لأن من أبواب الصدقة: التکبر، وسبحان الله والحمد لله، ولاله الا الله، وأستغفر الله وتأمر بالمعروف، وتنهی عن المنکر، وتزول الشوک عن طریق الناس، والعظم،

والجهر، وتهدى الأعمى، وتسمع الأصم والأبكم، حتى يفتقه، المستدل على حاجة له قد علمت مكانها، وتسمى بشدة شاقبك اللغات المستغنية وترفع بشدة ذراعيك مع الضعيف، كل ذلك من أبواب الصدقة، منك على نفسك، ولك في جماع زوحتك أجر" (رواه احمد واللفظ له ومعناه ايضا في مسام).

وعند مسلم قالوا يا رسول الله يأتي أحدنا شهوته، ويكون له فيها أجر؟ قال أرأيتم لو وضعها في حرام أكان عليه فيها زور؟ فكذلك اذا وضعها في الحلال كان له أجر

واته : پرسپاریان له پیغه مبهر کرد (د.خ) نهو کهسهی لهگهل خیزانی جماع بکات خیره ؟ فهرمووی نهگهر به حهرامی بیکا واته زینا بکات نایا تاوانی لهسهره ؟ کهواته نهگهر به حهلایش بیکات نهوه خیر و پاداشتی بو نهووسری ، نینجا خیره که زوره بهقهدهر نهوهی به حهرامی که تاوانه کهی گهره ده .

۳- شتیکی زور گرتگ ههیه نهویش نافره تان حهزیان له مونافهسهو پیشبرکی ههیه لهسهر شتی دونیای . ههر لهبهر نهوه لهناو بی باوه ران نافرهت ههر روزهی لهگهل پیاو یک رادهویری (پهنا به خوا) . تنهیا ههتا خوی پیشان بدات و شهیتانیش نیشه کهی لا خویش و جوان دهکات . بهلام نهگهر هاتوو نهو پیشبرکی به لهناو خیزان لهنیوان کومه له ژنیک بوو به حهلالی نهوه به سوودی پیاوو نینجا کومه له دهگهریتهوه نهگهر پیاو زور ژنی ههبوو . نهو ژنانه لهبهر یهکتر بو نژیکی له دلی پیاو یان ناگیان له نافره تانی دهره وه زور نابی و نهگهر پیاو که پیشهوا (قدوه) بیت لهگیلیان نهوا پیشبرکی به له سنووری شهرع لانادات .

۵- زور جار که پیاو یهک ژنی ههیه و نهو ژنهش بهسهر میرده کهی دا زاله ههموو ههلیکی پیاو کهی خوی قوزیتتهوه و (استغلال) ی کردوه بو سوودی خوی وای له پیاو کهی کردوه که دایک و خووشک و کهس و کاری لهپیش چاوی بکهویت و نهوجا نهو پیاو بی نهوهی ههستی پی بکات تووشی نهفرهتی خوا ی گهره و پیغه مبهری خوا بووه (د.خ) که فهرموویتهی :

۶- ﴿ملعون من آثر زوجته علی أمه﴾ . له شوینیکی پیشترباسمان کرد که نهرکی دایک له پیش هه موو که سینگه بۆ پیاو . به لام له بهر نهوهی ژنه که ی ناهیلنی نهو پیاوه ناویرنی هیچ په یوه ندیه که له گهل دایکی بکات و زدر جار ژنه که ی وا له پیاوه که ی ده کات که دایکی له بهر چاو بکهوینت و به چاوی بق و کینه سهیری خزمی خوی بکات . هه موو هه ولی بۆ ژنه که ی و ده وروپشتی ژنه که ی بیت .

پیغه مبه (د.خ) چهندین فهرموده ی هه یه له م باره یه وه که ده بی ژن بی دلنی میرده که ی نه کات . به لام نه گهر بیت و نهو پیاوه سی چوار ژنی هه بیت . له بهر نهوه ی هه موویان هه ولی رازی کردنی دلنی پیاوه که یان ده دن ، بۆ له م مه به سته ش ناموزگاری دلسوزانه ی ده کن و په یوه ندی به تین له گهل خیزان و خرم و که سی میرده که یان ده به ستن . نه گهر واش نه بیت نهو پیاوه خوی ده توانی بیر کردنه وه ی راست له ژنه کانی ببینی .

به بهر حال زهره ی فره ژنه یی زور که مته له زهره ی یه که ژنه و تاوانی دادگری نه کردن له نیوان ژنه کانی که مته له تاوانی رابواردن و بهرهلایی که دنیا و قیامه تی له ده ست ده چی له دنیا دا وا دیاره نه خوشی (شاید زه هری) زور بلاوه و باشترین نمونه شه بۆ نه بنجامدانی بهرهلایی . سبحان الله پیاو چهند ژن بهینی به هه لالی تووشی هیچ له و دهردانه نابی . کاتی بهر رابواردنی حرام نهو هه موو نه خوشیه سامناکه بهر و هووی ده بی و تووشی نا په هه تی و نا خوشی دیت و تووشی پوو په شی دنیا و دوا پوزیش دی (په نا به خوا ی گهر و میهره بان)

له هه مان کاتدا نافرهت و سه ره خۆ بووه و پروت بووه له جل و بهرگی شه رع ی و هه یاو شهرم که هه مووشی حرامه نیشی حرام بۆ پیاو ئاسان کراوه . به لام کاتی که خوا ی گهره چوار ژنه ی هه لال کردووه بۆ پیاو نهو هه له ی نه قوز تیه وه والله نه گهر نهو روخسه ته به ژن بدرابا نهوه هه هه مووی چوار شووی ده کردو و هیچ خاتری پیاویشی نه ده گرت نه وه ش ته نیا له بهر پووچی مونا فه سه و پیش برکی . نه وه ش دیاره لهو خو نیشان دانه ی ژن ده ی کات هه تا چوار پیاو یان بۆ ئاسان بکریت وه نهو خۆ پروت کردنه وه ی ژنه بهر مبهر هه ر پیاو ی که نه وه نیشان ده دات .

له كۆتاييدا چەند خالايك ھەيە لەبەرم دەمەوى بەشىوھەيەكى كورت بىخەمە
سەرلاپەرەكە ك

۱- خاوەن كچ كاتى خوازييني كچيان كرد پيوست ناكات گرنكى بدەنە ئەوئى ئايا
ئەو پياوھ ژنى تىرى ھەيە يان نا ؟ وە ھەروھە ئەو ژنە لەسەرى نىھ مەرج بكات كە
ژنى پيشووى تەلاق بەدات ھەتتا ئەو رازى بىت ، چونكە ئەو رەفتارە حەرامو رى ئى
نەدراوھ لە ئاينى ئىسلامى پىرۆز . پىغەمبەر (د.خ) دەفەرموى : ﴿ عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ
(رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ) أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) قَالَ : لَا تَسَالُ الْمَرْأَةُ طَلَاقَ اخْتِهَا لَتَسْفِرْ
صَفْحَتَهَا وَلَتَكْفَحَ فَرْجَهَا مَا قَدَرَهَا ۝ ۱ ۝

۲- باپە لە بکرى و ھەولى بۆ بەدرى كە بى ھاوسەران بە ھاوسەر بکرىن ز بەزە پىمان بە
كچەكانمان بىتەوھ و ئاسانكارى بکەين بۆ دابىن کردنى ئايىندەيان . پيش ئەوئى
كار لەكار بترازى و ئەو كاتەش پەشىمانى داد نادات .

۳- ھاندەرىن بۆ فرەژنى ، چونكى لەو سەردەمەئى ئىمە و بەتايىبەتى لە كوردستانى
خۆشەويست كە تووشى گەلى كارەساتى دلتەزىن بووھ و زۆرەي گەنجەكان پيش
ئەوئى شاد بن بە ھاوسەريان لەناو چوون و بوونە قوربانى ئەو ھەموو پىلانە ناپاکەي
كە دوژمنانى بۆى دادەريژن بۆيە وای كرد ریزەي ئافرەت زۆر زیاد بكات بەرامبەر بە
پيار ، وە مافى رەوای خۆيانە كە بەھاوسەر بکرىن و پيوستە سىكسىيەكانيان تىر
بکەن بە ھەلالى و سەربەرزى . پيوستە ئاينى ئىسلام بىتە خۆشى بۆ ھەمووان ،
نەوھك تووشى ئاژاوەو قاوانى حەرام بن و ھەردوو دنيایان لەدەست بچىت . چونكە
ھیچ چارەيەكى دىكەمان نىيە بۆ بەھاوسەر کردنى ئەو ریزە زۆرەي كچان كە
ماونەتەرە ، كورى گەنج زۆر بە زەحمەت بىريارى ژنهيان دەدات و بەتايىبەتى لەو
كاتەدا كە نەركى ژنهيان زۆر گران بووھ ، بەلام پياوئى بەژن زۆر بەناسانى بەئافرەتى
تر رازى دەبى و كاتى دەيەوى بىكاتە فرەژنى ، چونكە ئەو تاقي كردنەوھەيە دیتوھ
جاريكى تر ئەوھش ھەر لە مېھەربانى خوای گەورەيە كەوا ھەرچەندە گەنجيش نىھ
ئەو كچانە بە ھاوسەر بكات ئەو ريگەيەش ھەيە بۆ بەھاوسەربوونى ئافرەت .

۴- دهبی دان بهمه دا بنئین که زۆریه ی مافره ت مافی پیاو نادات . نهو مافه ی که خوای گموره کردیتیه نه رک (واجب) له سهری ، به تاییه تی پاش ماوه یه که له به هاوسه ربوون و زیاده بوونی نه رکی مال و منال . نه گهر پیاوه بی باوه په کان بهمه موو ئالیه کی بی شرعی و تیکه لاوی و به په ئالیه ی هه لیان گرتوو و وا به شیوه یه کی حه رام به مافره ت پاده بوئی . بی نه رکی هاوسه ریقی و به خێوکردن . وه زۆر په وشتی تری حه رام نه کهن بو خوشی خویان .

به لام پیاوی موسلمان که دووره لهو هه موو په وشته نه ده بی بتوانی فره ژنی بهینی و به هه لاتی بژی و دژایه تی سهروشتی بوونی خودی خوی نه کات . که خوا تاکه چاره ی فره ژنی بو داناه و چاری تری نیه ، به تاییه تی نهو پیاوانه ی به هو ی نیش و سه فهر دوون له خیزانیان . پیویسته ژن بی نی هه تا ده گه نه وه خیزانیان و گه نه کانی ش ژن بینن و نهوانه ی له ولاتی (اهل الکتاب) ده ژین هه تا پێک ده که و ی ژنیش له ولاتی خویان دینن . نه وه ک تووشی تاوانی زینا بیی (په نابه خوا) دوا ییش نه خوشی وه ک (ایدن) . به هه لاتی دوو ژن به خێو بکه ن و نه گهر توانیان نهو ژنه (اهل الکتاب) موسلمان بکه ن . نه وه خیزی زیاتریشه و بهو جوړه موسلمان له ناویان زۆر ده بی و ئایینه که بلاو ده بیته وه .

۵- دهبی بزانه ن مندا ل (کوپ و کچ) به هیچ شیوه یه که مافی نه وه ی نیه له پوی شه رعه وه دژی ویستی دایک و باوکی بی ت له ژن هینان و به هاوسه ربوونی دایکه بی پیاوه که ی ... به لکو پیغه مبه ر (د.خ) فه رموویه تی :

هه ردا یک و باوکی که ده ست مندا لی گه ریا خوا په حم بهو مناله ناکات . واته نابی منال سته م له باوکی بکات له مافی په وای خوی . وه ژنیش نابی دژایه تی میژده که ی بکات و نه هیلنی ژنی به سه ربی و خوی تووشی نه فیه تی خوا بکات ، که به قسه و ئاره زووی میژده که ی نه کردوو . به مه رجیک نهو پیاوه به لینی داد وه ری بدات له نیوان ژنه کان . مندا لیش گه ره و ی که م باوه ری نه بی ت هیچ هو ی تر نیه که دژی باوکی بوه ستیت .

۶- نه ی خوشکانم نه گهر له ژیر پوشتایی ئاین بیرکه ی نه وه ، دوور له بیر کردنه وه ی ماددی (که ده بی نهو پیاوه خوی و گیرفانی بیته مولکی تو ، له هه موو دنیا ی

بستینی ههتا له دایک و باوکیشی (فرهژنی ئاسان ده بییت ، بهلکو هه موو کات له بهر نهو مونا فسه یه له نیوان ژنه کانه ژیان نوی ده بیته وه و هه ریه که له ژنه کان هه ولده دات نه رکی سه رشانی بهرام بهر میرده که ی جی به جی بکات. به مەرچیک نهو ژنانه له خواترس بن و دوور بن له بیری ته سکی تۆله سهندن و رق و کینه .

۷- نابی دهووبه ر ی له فره ژنی بگرن بۆ نموونه خیزان و خز می ژنه که نه به نه کۆسپ له ر ی زاواکه یان و نه هیلن ژن به سه ر که چه یان بینیت . نه وه لادانه له شه ر ی خوا ی گه وه (په نا به خوا) چونکه نهو پیاوه ، خاوه ن ده سه لاته له رو ی ناینه وه .

۸- گه وه بوونی گه یوگر فتی فره ژنی ته نیا به مو ی پیاوه . چونکه یه که م نه ی توائی به دادوهر ی له گه ل ژنه کانی بچولیته وه و به شیوه یه کی ناشرین و سته م فره ژنی پیشاندا . دوو م له بهر چه ند هو یه کی نا شه ر ی ده ترسی له فره ژنی نهو پرو پا گهنده دوور له باوه رانه کاری کردیته سه ر یان . به لام ده بی موسلمان که سانی ک بن که خوا ی گه وه له قور ئانی پیرو ز باسیانی کردووه و ده فره مو ی (لایخافون فی الله لومة لائم) واتا له که س نا تر سین له ر ی خوا دا (جل و علا) هه رچه نده نه زانه کان پرو پا گهنده بکه ن . موسلمان گو ی ی پێ نادات چونکه نهو نه زانه کمر و لال و کو ی سن له راست شه ر ی خوا .

۹- به راستی ژیا نی پیشینه صالحه کانمان خو ش بووه ، له وه ی ئا فره ت به شکۆمه ندی نازوو ئا برو ی خو ی ده مایه وه . پیاوان خو یان به خه م بوون له وه ی ئا فره تیک بی پیاو بییت . چونکه نه گه ر پیاوان خه م له ئا فره ت نه خو ن ، هه ر پیاوه و خو شی خو ی بو ی له گه ل خیزانه که ی به ته نیا . نهو هه موو ئا فره ته بی ده سه لاته شه ر مه نه به ته نها به مینه وه؟! ده بی نهو سه ر زهویه چه ون پری له تاوان و سته م(خوا ی گه وه په نامان دات) . ئا فره ت خو ی بگه ر ی له پیاو . پیاوی بی ژنیش ده ست نه که و ی . له هه مان کاتدا نهو ئا فره تانه هه لخه له تاو و بیر ته سک بوون له وه ی ده بی نهو هاو سه ره ی پی ی رازی ده بن گهنج بی و سامان داری و هه ره ها ناو داریش بی .. نه وه ک شه رم ده که ن شوو به پیاوی هه ژار بکه ن . یان رازی بن به پیاوی به ژن چونکه لایان وایه نه گه ر بی پا ره شوو بکه ن نهوا سه ر بلند نابن لای نه زانه کان زۆر کچ چه نده ها

دەرفەتى بەھاوسەر بوونی لەدەست دەچى لەبەر ئەوەى بىر تەسكە و بە ھاوسەر بوون و منداڵ و داىكايسەتى بەقورىانى نەزانی دەكات . لەبەر خۆى دەباتەو كەوا ئەو منداڵەى كە بەھۆى بەھاوسەر بوون پەيدا دەبێت ھەموو مالى دنیا دىنى . ھەرچەندە ھەژارەيش بێت . ئەو ژيانى ھاوسەرايەتى يە خۆشترو بى تاوان ترە لە ژيانى تەنپايى .

لەكۆمەلگا كەماندا زۆر پزىسيارو بىو بۆچوون و بىر كردنەوێ تەسك و نادروست ھەن ، وانیشان دەدەن كە فرەژنى باوى تەماو و سەردەمى بەسەرچوو لەوانە :

۱- دەلێن لەوكاتەى قورئان دانەبەزى فرەژنى حەلال بوو چونكە شەپ و شۆپ ھەبوو وە زۆرىنى پياوان ژيانيان لەدەست دەدا بەھۆى ئەم شەپ و شۆپە .

وہ لآم :- لەو سەردەمەدا يەكەم جەنگ كەكرا لە سالى (۲)ى كۆچى بوو ئەویش جەنگى (بەدرى گەرە) بوو تەنھا (۱۴) مۆسڵمان تيايدا شەھيد بوون . دواى سالىك جەنگى (احد) پوو دا كە زۆر مۆسڵمانى تيدا شەھيد بوو ئەویش (۷۰) كەس بوون .

ئىستا لە سالىك دا ھەزارەھا كەس بە پووداوى ئۆتۆمبيل گيان لەدەست دەدەن وە ھەروەھا بەھۆى (شەپى نىوان ئىران و عىراق) وە نزىكەى يەك ملیون پياو لەناو چوو وە تەنھا لە بەكارھىنانى چەوتى چەك سالى سەدەھا كەس دەكوژى . بەلگەشمان بۆ ئەو ئەم ھەموو بۆوژن و كچەيە كە بەتەنھا ماونەتەو .

بۆيە گرنگترين حكەتى فرە ژنى ئەو يە : نابى ئافرەتى بى ھاوسەر ھەبى . دەبى پياو ئەو قورىانى يە بدات بەوێ پازى بى بە فرەژنى و ئەو ئافرەتەنە لەتەنپايى پزگار بكات و ئەو ئەركە گەرەيە ھەلگرى كەبرىتى يە لە بەخىو كردنى مال و منداڵ .

۲- ئەلێن پيداويستى ژيان جارن ئاسان بوو ئىستا زەحمەتە :

لەو لآمدا دەلێن ئەو كاتەى كە پيشينە چاكەكانمان ژنى تريان دەھينا نان نەبوو بىخۆن بەلكو زۆر جار ناگر لە مالىان نەدەكرایەو بۆ ماوێ چەند پۆژ . زۆرى خەلك لە پۆژىك دا دوو جەم نانيان دەخوارد . بەلآم ئىمە چاومان برسى بوو . ھەموو شتىكى دنيا مان دەوێت . بۆ خۆشى خۆمان ، نامانەوى خەم لە دەورپشت بخۆين .

۴- زۆر كەس دەلى خۆزگە فرەژنى حەلال نەبوايە (اعونبالله) . ئەو تەنیا بىر كىرىدەنە دەى خۆپەرستىيە چۈنكى ئەو ھەموو ژن و كچە ماونەتەو چارىيان چيە ؟! پيشينه چاكە كانمان كە دەيان ديت ئافرەتيك بى ھاسەرە زۆر بە زوۋىسى باوكى خەمى لى دەخوارد و پيشكەشى پياۋىكى دەكرد ھەرچەندە ژنيشى ھەبوايە نەى دەوت گوناحم دەگاتى ۋە پياۋانىش داۋايان دەكرد كە ئافرەت بى ھاسەر نەمىنيتەو ، تەنیا ئەو ئافرەتە دەمايەو كە بى ترس و بى شەرم رازى بوايە بە تەنیا بىمىنيتەو مندالى خۆى بەخپو بكات . چۈنكى زۆر كەس خەزى لى يە بە ھاسەرى لى روژگارە بەلام لەزۆر لايەنەو شەرم دەكات . ئەو ش تاوانە بۇ خۆى و دەۋرۋوبەرى چۈنكى چ ژن و چ پياۋ نابى خۇيان نزيك بكنەو لە ھۇيەكانى زينا . پىغەمبەر (د.خ) دەفەرمۋى زيناي چاۋتەماشاكردن و زيناي دەست بەيەككەوتنيەتى و ھى تريش (.....)

بى گومان ئەركەكانى ئىسلام گرانن لەسەر دلى مروز و ھەموۋى سەبرۋو خۇزاگرتنى دەۋى . خۋاي گەۋرە لە قورئان فەرمانمان پى دەكات سەبر بگرين لەگەل ئەۋەى خواپەرستى دەكەين . گىروگرفتى فرەژنى بە نەھىشتنى فرەژنى تەۋاۋ نابيت ، بەلكو پىۋىستە پەرە بستىنرى بە فرەژنى لەناۋ كۆمەل تا بىيەتە ئىشىكى سادە و سىروشتى . ئەو ھەموو ئافرەتە بى پياۋە تاۋانىان چىيە ؟ بەھىۋاي ئەۋەى بىرن ؟ يان توۋشى تاۋانى گەۋرە بىن و ئاگرى دۆزەخ چاۋەرييان بكات ؟ .. بەلام تاۋانەكەيان بۇ پيشەۋايان و زانايانى ئاينىيە ئەگەر ئەۋان دەست بە ھىنانى ژنى تر بكن و ھانى پياۋانى تر بدەن و ئەگەر كچيان ھەبوو پيشكەشى پياۋى بەژنى بكن ئىشەكە لاي خەك ئاسان دەبى بەراستى لەو سەردەمەدا ژن زۆر زيادى كىردە ، رىگرتنيش لە فرەژنى دەبىيە يەكەم ھۆى تىك چۈۋنى كۆمەل لەروۋى ئاينى و كۆمەلايەتلىيەو . دەبى پياۋى مۇسلمان ھەردەم خەمى كۆمەلگاي بيت خەمىكى راستەقىنە . نەك تەنھا لە ئامۇژگارى خەك دەست پى بكات ، بەلكو خۇشى ھەول بدات بۇ نەھىشتنى ئەو گىرو گىرفتەى كە روژ بە روژ زياتر دەبى .

قال رسول الله (صلى الله عليه و سلم) : ﴿ مَثَلُ الْمُؤْمِنِ فِي تَوَاضُعِهِمْ وَتَوَاضُعِهِمْ وَمَا حُفِّهِمْ كَمَثَلِ الْجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ دَعَا إِلَى سَائِرِ الْجَسَدِ بِالسَّهْرِ وَالْحُمَى ﴾ رواه البخاري .

چند نمونه‌یک له پیشینه چاکه‌کامن له سر لرمزنی:

۱- ژنیک هاته لای (عبدالرحمن بن عوف) پره‌ای خوای لی بی که یه کیکه له ده مژده پی دراوه‌کان و ووتی : یا عبدالرحمن من توم کرده وه کیلی خوم تو به شووم بده گهراته خوازینیم . (عبدالرحمن) پره‌ای خوای لی بی قهرموی ، تو بازی ده‌بی به همریه کیکت بدهم ؟ ژنه که ووتی به لی . عبدالرحمن له وه لاما ووتی نه وه توم دایه خوم . له نمونه‌یه‌دا بومان دهرده‌کوی که موسلمانانی پیش نیمه که چهند به ناسانی ژنیان دینا و شویان ده‌کرد .

۲- کاتی عمری کوپی خطاب پره‌ای خوای لی بی کچی نیمامی علی و فاطمة الزهراء (پره‌ای خویان لی بی) ی هیئا ناوی ام کلثوم بوو سی منالی بوو له عمری کوپی خطاب که ناویان (زید الاکبر ، رقیه ، فاطمة) بوو که عمر شهید کرا (عون کوپی جعفری کوپی ابو طالب) که ده‌کاته کوپی مامی ام کلثوم چوو بو داخوای و پاشان (ام کلثوم) ی هیئا بی نه‌وی بلین چون ده‌بی خیزانی امیر المؤمنین شووبکاته‌وه له پاشان ام کلثوم شووی به ((عبدالله)) ی کوپی جعفر کرد ، که نیمامی علی شهید کرا ((عبدالله کوپی جعفر)) ژنی نیمامی علی ماره کرده‌وه واته ژنی نیمامی علی ماره کرده‌وه واته که‌که‌ی نیمامی علی و زیدایکه‌که‌ی بوونه خیزانی عبدالله .

۳- علی کوپی ابی طالب پره‌ای خوای لی بی زور ژنی هیئاوه له پاش مردنی فاطمه (پره‌ای خوای لی بی) له‌وانه : ۲- دایکی (عیسی) که ناوی خوله‌ی کچی جعفری کوپی ((قیس الحنفیه)) . ۳- (لیلی) کچی مسعود التهتلی که عبدالله ی کوپی جعفر خوازتی له پاش مامی . ۴- ام البنین کچی اکرام الوحیدیه . ۵- اسماء کچی عیسی که یه‌که‌م جار خیزانی جعفری کوپی ابی طالب بوو له پاشان شووی به ابو بکر الصدیق

کرد له دوايي شووي به علي كوري ابي طالب كرد . ٦- الصهبا كچي بيعة التغلبيه .
 ٧- دايكي سعيد كچي عروه بن مسعود التغلبيه . ٨- امامه كچي ابي العاص بن
 الربيع العبشميه كه كچي زينب كچي پيغه مېر (د.خ) يوو كه پيغه مېر (د.خ) له
 نويژي نيوهرؤ هلي گرتووه كه فاطمه دهكاته ميمكي (پلكي) .
 به كورتي وادياره كه به هاوسه ريوون و فرهژني نه وېنده ئاسان يووه به قهدهر گراني
 بهرهلایي به پيچه وانه ي نهو سهرده مه كه به هاوسه ريوون زور زه حمه ته و بهرهللا زور
 ئاسانه له ناو خه لك .
 چؤن ئيستا له كاتي رابواردن له هه ژاري ئا پرسن هر واش له سهرده مي
 پيشينه چا كه كان له به هاوسه ريووني حلال له هيچيان نه دپرسی ته نيا له باوهرو
 خووره وشتي بهر نه بيت .

وه دوا دوا امان

الحمد لله رب العالمين و الصلاة على خير خلقه محمد (صلى الله عليه وسلم)

دايكي

عبدالله

ناوه پوک

<u>لاپهړه</u>	<u>بابهت</u>
	سوپاس
۲	پیشکش
۵	پیشه کی
۶	به شی یه که م (به هاوسه ر بوون)
۱۱	پینگای نیسلام بو دروست بوونی خیزان بیرکردنه وهی کچ و خیزاننه که ی کاتی
۱۴	به شوودانی له نیسلامدا
۳۳	به شی دووهم (فره ژنی)
۳۶	مهرجه کانی فره ژنی
	چهند نمونه یه که له پیشینه چاکه کانمان
۵۱	له سه ر فره ژنی
۵۳	ناوه پوک

د- پو- سپارځلی ۱۹۱ ی- مای ۲۰۶۸
له کښتلیو نېټو نه پورې